

TÜRK HUKUKUNDA KONKORDATONUN FESHİ^(*)

Mine ERCEVAHİR^(**)

ÖZET

Konkordato, elinde olmayan nedenlerle ekonomik ve mali durumu bozulmuş borçluları korumak amacıyla kabul edilmiş ve iflâsa göre hafifletilmiş bir cebri icra müessesesidir. Konkordato ile borçluya, ekonomik ve mali durumu çerçevesinde, borçlarını yeniden yapılandırma imkânı sunulmaktadır.

Konkordato projesi, alacaklıların kanunda belirtilen çoğunluğu ile kabul edilmiş olsa dahi, süreç içerisinde birtakım nedenlerle, iyi niyetle sürdürülmesi amaçlanan konkordato sürecinden beklenen yararın sağlanamadığı durumlar ortaya çıkmaktadır. 7101 sayılı Kanun'un 37. maddesi ile İcra ve İflas Kanunu'na eklenen 308/e ve 308/f maddeleri uyarınca bu durumlarda alacaklıların konkordatoyla bağlı olma zorunluluğu kaldırılmış ve alacaklılara konkordatonun feshi imkânı tanınmıştır.

Çalışmamızın başında konkordato kavramı kısaca ele alınmış, devamında ise konkordato şartlarının tam ve gereği gibi yerine getirilmemesi nedeniyle alacaklının konkordatonun kendisi bakımından sona erdirilmesini talep ettiği kısmen fesih ve borçlunun konkordatonun tasdiğini kötü niyetli davranışlarıyla sağlaması durumunda tüm alacaklılar tarafından tamamen feshi ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

İcra ve İflas Hukuku, Konkordato, Kısmen Fesih, Tamamen Fesih, Ödeme Güçlüğü.

^(*) DOI: 10.33432/ybuhukuk.1125385 - **Geliş Tarihi:** 02.06.2022 - **Kabul Tarihi:** 11.01.2023.

^(**) Bursa Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Anabilim Dalı, Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi,

E-posta: mine.ercevahir@gmail.com; **Orcid Id:** <https://orcid.org/0000-0002-0706-3608>.

TERMINATION OF THE CONCORDAT IN TURKISH LAW

ABSTRACT

Concordat is a compulsory enforcement institution accepted in order to protect the debtors whose economic and financial situation has deteriorated due to reasons beyond their control and mitigated according to bankruptcy. With the concordat, the debtor is offered an opportunity to restructure his debts within the framework of his economic and financial situation.

Even if the concordat project has been accepted with the majority of the creditors specified in the law, there are situations in the process where the expected benefit from the concordat process, which is intended to be continued in good faith, cannot be achieved for some reasons. Pursuant to Articles 308/e and 308/f added to the Execution and Bankruptcy Law with Article 37 of Law No. 7101, the obligation of creditors to be bound by concordat in such cases has been lifted and creditors have been given the opportunity to terminate.

At the beginning of our study, the concept of concordat was briefly discussed, and then the partial termination of the concordat requested by the creditor due to the failure to fulfil the concordat conditions fully and properly, and the complete termination of the concordat by all creditors in the event that the debtor ensures the approval of the concordat through bad faith behaviour.

Keywords

Execution and Bankruptcy Law, Concordat, Partial Termination, Complete Termination, Insolvency.

GİRİŞ

Borçlunun, alacaklılarıyla birlikte düzenlediği konkordato projesi çerçevesinde borçlarını tam ve gereği gibi yerine getirememesi hâlinde, alacaklılara konkordatoyu ortadan kaldırma imkânı tanınmıştır. Bu imkân, sadece borcu kendine ödenmeyen alacaklıya sağlanmış olduğu kadar, konkordatonun kötü niyete dayalı şekilde sakatlandığı durumlarda her alacaklıya sağlanmış bir imkân olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Konkordato, her ne kadar kanunda açıkça yer almasa da temelde, borcunu ödemede iyi niyetli ve dürüst olan borçluları koruma niyetiyle getirilmiş bir kurumdur. Bu çerçevede, borçlarını ödemede hileye başvuran borçlunun konkordatonun nimetlerinden yararlanması da hakkaniyet çerçevesinde değerlendirilemez.

Çalışmamızda konkordatonun gerektirdiği “borcuna sadık/dürüst borçlu” tanımına aykırı hareketlerle konkordato projesine uygun davranmayan veya konkordato projesini sürecin başından sakatlayan borçluya karşı alınan bir önlem olarak karşımıza çıkan konkordatonun kısmen veya tamamen feshi işlenmektedir. Bu çerçevede ilk olarak, konkordatonun kısaca açıklaması yapıp işleyişi konusunda bilgi verilmekte, ardından da konkordatonun feshinin ne olduğu, amacı, türleri ve şartları incelenmektedir.

I. KONKORDATONUN HÜKÜMSÜZLÜĞÜNÜN MAHKEME TARAFINDAN BELİRLENMESİ İSTEMİ

Vadesi gelmiş borçların ödenememesi veya ödenememe tehlikesinin ortaya çıkması durumunda borçluya karşı icra ve iflâs takiplerinin artması, hem borçlunun ekonomik ve ticarî anlamda sarsılması hem de alacaklının alacağına kavuşamaması veya geç kavuşması sonucunu doğurur. Bu sebeple, temelde, takip prosedürleri ile korunması amaçlanan menfaat de tam ve gereği gibi korunamamış olur. Konkordato; elinde olmayan nedenlerle işleri iyi gitmeyen ve malî durumu bozulmuş dürüst borçluların bu durumlarını düzeltmesini ve ekonomik mevcudiyetlerinin devamını sağlamak, bu sayede alacaklıların da menfaatini korumak amacıyla kabul edilmiş takip ve tasfiye süreçlerine alternatif, bir tür kalan borçtan kurtulma prosedürüdür¹.

¹ Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel (2021) İcra ve İflâs Hukuku, 7. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 571; Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Er-

Konkordato ile borçlu; içinde bulunduğu malî durum çerçevesinde, ancak borçlarının vadelerinin ertelenmesi ve/veya bir kısmından kurtulmasına (tenzi-latı/ibrası) yönelik sunduğu planın kabulü hâlinde borçlarını ödeyebileceğini öngörmektedir ve alacaklılarıyla yaptığı anlaşma çerçevesinde bu ödemeyi taah-hüt altına almaktadır². Bu sayede hedeflenen projenin gerçekleşmesi durumun-da alacaklıların eşit şekilde tatmin edilmesi beklenmektedir³. Her ne kadar iflâsa tabi olmayan borçluların da konkordato talebinde bulunabileceği kabul edilse de

sin (2022) İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 625; **Börü, Levent** (2020) “Borçlunun Mali Durumunun İyileşme Ümidi Olmadığının Açıkça Anlaşılması Durumunda Konkordato Mühleti Kaldırılarak İflasına Karar Verilmesi Gerekliğine İlişkin İsviçre Federal Temyiz Mahkemesi Kararı Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi, C: 16, S: 46, s. 515; **Görgün, L. Şanal/Börü, Levent/Kodakoğlu, Mehmet** (2022) İcra ve İflâs Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 625; **Kaman, Münir** (2021) Konkordatonun Hüküm ve Sonuçları, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 18; **Kuru, Baki** (1992) İflas ve Konkordato Hukuku, 3. Tıpkı Basım, İstanbul, Alfa Basım Yayım Dağıtım A.Ş., s. 404; **Muşul, Timuçin** (2019) İflas ve Konkordato Hukuku - Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 375; **Önen, Ergun** (1976) “İflastan Sonra Konkordato”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C: 8, S: 3, s. 78; **Pekcanitez, Hakan/Erdönmez, Güray** (2018) “7101 Sayılı Kanunla Yürürlüğe Giren Konkordato Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, Bankacılar Dergisi, S: 105, s. 110; **Sarisözen, M. Serhat** (2021) Konkordato, 5. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 101; **Tanrıver, Süha** (2001) “Konkordato Prosedürünün İslahı ile İlgili Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 50, S: 3, s. 1; **Tanrıver, Süha/Deynekli, Adnan** (1996) Konkordatonun Tasdiki, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 29; **Taşpınar, Sema** (2003) “Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflas Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C: 22, S: 2, s. 58; **Uyar, Talih** (2019) Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, s. 7; **Üstündağ, Saim** (1983) İflas Hukuku Dersleri, 2. Baskı, İstanbul, Formül Matbaası, s. 214; **Yıldırım, M. Kâmil/Deren-Yıldırım, Nevhis** (2021) İcra ve İflas Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık, s. 595; **Yürekli, C. Ali** (2019) “Hukukumuzda Yeni Gündem: Konkordato Kurumu”, Bursa Barosu Dergisi, C: 43, S: 107, s. 114. Konkordato, “*yumuşatılmış toplu tasfiye*” olarak da adlandırılmaktadır. bkz. **Işıktaç, Muhip Şeyda** (2018) “Konkordato”, İstanbul Barosu Dergisi, C: 92, S: 3, s. 15.

² **Buruloğlu, Enver/Reyna, Yuda** (1968) Konkordato Hukuku ve Tatbikat, 1. Baskı, İstanbul, Yörük Matbaası, s. 4; **Çukacı, Yusuf Cahit** (2019) Konkordato, 1. Baskı, Bursa, Ekin Yayınevi, s. 4; **Öztek, Selçuk/Budak, Ali Cem/Tunç Yücel, Müjgan/Kale, Serdar/Yeşilova Bilgehan** (2019) Yeni Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 139; **Uyanık, Atilla** (2021) Konkordato, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 30; **Muşul**, s. 381; **Saraç, Şükrü** (2019) “7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato”, <<http://web2.e-baro.web.tr>>, s.e.t. 07.09.2022.

³ **Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Sungurtekin Özkan, Meral/Özekes, Muhammet** (2021) İcra ve İflas Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, s. 477; **Ulukapı, Ömer** (2000) “Konkordatonun Sonuçları”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 8, S: 1-2, s. 9.

konkordato ile iflâsa tabi borçlunun muhtemel iflâsının önüne geçilmek istendiği de söylenebilmektedir⁴.

Uygulanmakta olan konkordatonun tasdikinin etkilerini ortadan kaldırmak suretiyle geçmişe dönük sona erdirilmesi/iptali, “*konkordatonun feshi*” olarak adlandırılmaktadır⁵. Bu çerçevede konkordatonun feshi ile alacaklılara kanaatimizce bir bozucu yenilik doğuran hak tanındığı söylenmelidir. Zira kısmen fesihle kendisine konkordato şartlarına uygun ödeme yapılmayan alacaklı, tamamen fesihle de alacaklılardan herhangi biri konkordatonun feshini talep edebilmektedir ve görülecek dava sonucunda konkordatonun feshine karar verilmesi hâlinde uygulanmakta olan konkordato geçmişe etkili şekilde ortadan kalkmaktadır. Bu noktada “*uygulanmakta olan konkordato*”dan anlaşılması gereken ise tasdik edilmiş, başarıya ulaşmış⁶ bir konkordato projesinin varlığıdır.

II. KAVRAM SORUNU

Konkordatonun feshine ilişkin ifade edilmesi gereken ilk husus, kanaatimizce, “*feshi*” ibaresinin yanlış bir kullanım olduğudur⁷. Zira fesih, sürekli edim-

⁴ **Candeğer, Hilal Pınar** (2003) “İcra ve İflas Kanunundaki Değişikliklerle Konkordato Hukuku”, Bursa Barosu Dergisi, C: 27, S: 73, s. 63; **Kaman**, s. 18; **Karslı, Abdurrahim** (2022) İcra ve İflas Hukuku, 4. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, s. 848; **Muşul**, s. 375; **Postacıoğlu, İlhan E.** (1965) Konkordato, 2. Baskı, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 11; **Yürekli**, s. 113.

⁵ Konkordatonun feshini sadece konkordatonun tasdiki kararının iptali olarak görmek kanaatimizce yerinde görülmemektedir, zira bu durumda konkordatonun feshi çekişmesiz yargı kapsamında değerlendirilmek durumunda kalacaktır. Aksi yönde bkz. **Yardımcı, Taner Emre** (2021) “Konkordatonun Bağlayıcılığını Sonlandırmak Üzere Yapılan Başvurunun Hukuki Niteliği”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 16, S: 201-202, s. 914.

⁶ Konkordatonun başarıya ulaşması, İİK m.287'nin gerekçesinde şu şekilde ifade edilmektedir: “... Konkordatonun başarıya ulaşması ile kastedilen husus, konkordato talebinde bulunanın mali durumunun düzelmesinin mümkün olup olmadığı veya konkordato teklifinin tasdiki şartlarının yerine gelip gelemeyeceğidir. ...” bkz. Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/193) m.14, http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic, s.e.t. 07.09.2022.

⁷ Aynı yönde bkz. **Akil**, s. 236; **Buruloğlu/Reyna**, s. 174; **Sarisözen**, s. 558; **Taşpınar Ayyavaz, Sema** (2019) “Konkordatonun Tamamen Feshi”, 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı/5-6 Ekim 2018, Ankara, s. 198.

li sözleşmelerin hüküm ve sonuçlarını ileri etkili şekilde ortadan kaldırmak anlamına gelmektedir⁸. Konkordato, taraflara birtakım edimleri belirli süreçlerde ve sürekli şekilde yerine getirme borcu yüklese de konkordatonun feshi, hüküm ve sonuçlarını yalnızca ileri etkili biçimde doğurmamaktadır⁹. Bu sebeple konkordatonun “*feshi*” yerine, ortadan kaldırılmak suretiyle hükümsüz kılınması şeklinde yorumlanmaya daha müsait bir kavram olan “*iptali*”, daha uygun bir kullanımdır. Nitekim Yargıtay’ın bir kararında¹⁰ da bu talep, “*konkordatonun iptali davası*” şeklinde ifade edilmiş ve bu görüş yargı kararlarında da yerini almıştır.

Konkordatonun feshine ilişkin ifade edilmesi gereken ikinci bir husus ise konkordatonun feshinin bir dava olup olmadığıdır. Bu noktada doğru bir sonuca varabilmek adına incelenmesi gereken ilk husus, “*dava*” kavramının ne olduğu ve bu kavramdan ne anlaşıldığıdır. Konkordatonun feshi süreci kapsamında taraflar arasında bir uyumsuzluk olup olmadığına ilişkin bir değerlendirme yapıldığında; borcun ödenmesi veya ödenmesi niyeti bakımından taraflar arasında açık bir uyumsuzluk bulunmaktadır. Bu çerçevede husumetin, konkordatonun kısmen feshinde konkordato şartlarına uygun ifade bulunmayan borçluya, tamamen feshinde ise konkordatonun terkiğine kötü niyeti getiren kişiye karşı yöneltildiği de görülmektedir.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda bazı hâller, çekişmesiz yargı işi olarak sayılmıştır ve bu hâller dava olarak kabul edilmemek, çekişmesiz yargı işi olarak ifade edilmektedir¹¹. Çekişmesiz yargı işleri kapsamında bir değerlendirme yapıldığında ise; bu işlerin HMK m.382’de belirli ölçütler çerçevesinde ve sayılarak ifade edildiği görülmektedir. İlgililer arasında uyumsuzluğun olmaması, ilgililerin

⁸ **Eren, Fikret** (2018) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 23. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık, s. 1289, 1290.

⁹ **Eren**, s. 1289, 1290; **Pekcanitez/Erdönmez**, s. 148; **Yılmaz, Ejder** (2013) Öğrenciler İçin Hukuk Sözlüğü, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 241.

¹⁰ Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 2001/2228, K: 2001/3400, T: 03.05.2001, Sinerji Mevzuat Bankası. Aynı yönde bkz. **Yardımcı**, s. 911.

¹¹ **Kuru, Baki/Aydın, Burak** (2021) Medenî Usul Hukuku El Kitabı Cilt II, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 1829, 1834.

ileri sürülebileceği herhangi bir hakkının bulunmaması gibi hâller, çekişmesiz yargı işleri olarak hüküm altına alınmıştır. Konkordatoya ilişkin sayımlara bakıldığında; HMK m.382/2-f gereği konkordatoya ilişkin olarak sadece konkordato mühleti verilmesi ve komiserin atanması ile konkordatonun tasdiki işleri çekişmesiz yargı işi olarak kabul edilmektedir. Konkordatonun feshi prosedürleri ise bu maddeye dahil edilmemiştir. Bu çerçevede dikkat edilmesi gereken husus, HMK m.382/1-c kapsamında mahkemenin re'sen harekete geçtiği bütün işler de çekişmesiz yargı işi olarak kabul edilmesidir. Her ne kadar, konkordatonun tamamen feshinin kamu düzenine ilişkin olması sebebiyle¹², bu isteme sebep olan durumların hâkimin re'sen araştırmasını gerektirdiği kabul edilse de konkordatonun tamamen feshi isteminin yalnızca tasarruf ilkesi¹³ kapsamında belirli kimseler tarafından ileri sürülebileceği unutulmamalıdır. Bu noktada hâkimin re'sen araştırması ile re'sen harekete geçmesinin farklı durumlar olduğunu da ifade etmekte yarar vardır¹⁴. Tüm bu açıklamalar çerçevesinde kanaatimizce konkordatonun feshinin bir dava prosedürü olduğu yönünde herhangi bir şüphe bulunmamaktadır.

III. TÜRLERİ

15.03.2018'de yapılan 7101 sayılı Kanun değişikliği¹⁵ öncesinde İİK'nin 307. ve 308. maddelerinde düzenlenen konkordatonun feshi prosedürü, söz konusu değişikliğin 37. maddesi ile İİK m.308/e,f'de düzenleme alanı bulmuştur. Bu bağlamda konkordatonun feshi, borçlunun konkordato koşullarını yerine getirmemesi nedeniyle konkordatonun herhangi bir alacaklı bakımından/kısmen

¹² Konkordatonun tamamen feshinin kamu düzenine ilişkin olduğuna yönelik açıklamalar için bkz. III-B.

¹³ Tasarruf ilkesi, resen harekete geçme ilkesinin zıttı olarak karşımıza çıkmakta iken re'sen araştırma ilkesi taraflarca getirilme ilkesinin zıttıdır. bkz. **Alangoya, Yavuz/Yıldırım, M. Kâmil/Deren Yıldırım, Nevhis** (2006) Medenî Usul Hukuku Esasları, 6. Baskı, İstanbul, Alkım Yayınevi. s. 201-203; **Budak, A. Cem/Karaaslan, Varol** (2020) Medenî Usûl Hukuku, 4. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 82-87.

¹⁴ Bu konuda detaylı bilgi için bkz. **Tahiroğlu, Fatih** (2021) Medeni Usul Hukukunda Re'sen Araştırma İlkesi, 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık,.

¹⁵ 15.03.2018 tarih ve 30361 sayılı RG'de yayımlanmıştır.

(İİK m.308/e) ve konkordatonun hile ile sağlanmış olması durumunda tüm alacaklılar bakımından/tamamen (İİK m.308/f) feshi olmak üzere iki şekilde ortaya çıkmaktadır.

A. KONKORDATONUN KISMEN FESHİ (İİK m.308/e)

Konkordatonun konkordatoya tabi tüm alacaklılar bakımından mutlak surette bağlayıcı olduğu kabul edilmekle birlikte, alacaklıların borçlunun içinde bulunduğu bu ekonomik ve malî sebepler ile borçlarını ödeyememe durumuna katlanma yükümlülüğünün de bir sınırının olduğu kabul edilmelidir ve bu sınır da borçlunun konkordato kapsamında belirlenen borç miktarına ve vadesine uygun ödeme yapmayarak alacaklıların haklarını hukuka aykırı şekilde ihlâl etmesidir¹⁶. Bu durumda alacaklının artık konkordato ile bağlı kalmasının hiçbir anlamı yoktur, zira borçlu da ödeme planına uygun davranmamış, konkordatonun gereklerini yerine getirmeyerek konkordatoyu ihlal etmiştir. Bu ihlal, ödenenin konkordatoda belirlenen zamanda yapılmaması şeklinde karşımıza çıkabileceği gibi konkordatoda belirlenen nispette yapılmaması şeklinde de karşımıza çıkabilir¹⁷. Bununla birlikte konkordatoda belirlenen tutarın bir kısmının ödenmesi, ihlalin varlığını ortadan kaldırmamaktadır, zira konkordatoda amaç belirlenen tutarın tam ve gereği gibi ödenmesi suretiyle borçlunun bu ekonomik ve malî durumundan alacaklılarının da muvafakatini alarak kurtarılmasıdır¹⁸.

Alacağı konkordatoda belirlenen zamanda ve nispette ödenmeyen her alacaklı, borçlu hakkında, alacağının konkordato şartlarına göre ödenmesini sağ-

¹⁶ Nimet-külfet ilişkisinin bir gereği olarak, borçlunun konkordatonun şartlarına tam olarak riayet etmesi gerekir. bkz. **Kale, Serdar** (2018) “7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 5, S: 1, s. 262; **Ulukapı, Ömer** (1998) Konkordatonun Feshi, 1. Baskı, Konya, Mimoza Yayıncılık, s. 205.

¹⁷ **Aydemir, Efrail** (2019) Konkordato ve Yeniden Yapılandırma, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 102; **Kale, Serdar** (2017) Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İçi Adi Konkordato), 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, s. 80.

¹⁸ **Altay, Sümer/Eskiocak, Ali** (2019) Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, 5. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 402; **Eroğlu, Orhan** (2021) Uygulamada Konkordato, 4. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 302.

lamak amacıyla ancak konkordato şartlarındaki nispetteki alacağı için icra ve iflâs takibi yapılabilmektedir. Bu noktada alacaklı, alacağının sadece konkordato şartlarına uygun ödenmesi bakımından takip yapmalıdır, aksi hâlde takibin iptali istenebilir¹⁹. Fakat alacaklı, alacağının tamamına kavuşmak isterse bu noktada konkordatonun kendisi bakımından feshini isteyebilmektedir²⁰. Bir diğer ifadeyle borçlunun konkordatonun gereklerini yerine getirmemesi veya getirememesi durumunda, herhangi bir alacaklı, konkordatonun kendi alacağı yönünden feshini sağlayarak bu “*zorunlu özveri zincirini koparma olanağı*”na²¹ ve konkordato hiç yapılmamış gibi alacağının tümünü borçludan isteme imkânına da kavuşur. Bu durumda konkordatonun feshi, sadece fesih kararı alan alacaklı bakımından sonuç doğurmaktadır²².

1. Şartları

a. Konkordatonun Tasdiki Kararı Kesinleşmiş Olmalıdır

Konkordatonun feshinden söz edilebilmesi için öncelikle bir konkordatonun varlığından söz edilmelidir, zira konkordatonun bağlayıcılığı tasdiki ile mümkündür (İİK m.308/c). Bağlayıcılığı olmayan bir konkordatonun borçlusuna, kendisine kesin olarak yüklenmeyen bir borcun yerine getirilmemesinden dolayı sorumlu tutulamaz²³.

Konkordatonun tasdiki kararı, karara karşı süresi içinde istinaf ve temyiz kanununun yoluna başvurulmaması ya da kanun yolunda bu kararın kabulü hâlinde ke-

¹⁹ Muşul, s. 531.

²⁰ Akil, Cenk (2019) Sorularla Adi Konkordato, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 237; Altay/Eskiocak, s. 408; Bilgen, Mahmut (2020) Konkordato İflas ve Yargılama Usulü, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 332; Buruloğlu/Reyna, s. 164; Candegir, s. 71; Coşkun, Mahmut (2019) Konkordato ve İflas Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 251; Kuru, Baki (2013) İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, s. 1521; Önen, s. 94; Uyar, s. 149. Ayrıca bkz. Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 1992/3453, K: 1992/2252, T: 25.05.1992, Sinerji Mevzuat Bankası.

²¹ Altay/Eskiocak, s. 402.

²² Altay/Eskiocak, s. 402.

²³ Buruloğlu/Reyna, s. 164; Kale (2017), s. 85; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 643; Yardımçı, s. 905.

sinleşmiş olmaktadır. Bu noktada ifade edilmesi gereken husus, aynı zamanda, tasdik edilen konkordatonun feshine ilişkin hususların tasdik kararından sonraki sebep ve vakıalara dayandırılmasıdır. Buna ek olarak henüz tasdiki kesinleşmemiş bir konkordato çerçevesinde alacaklı, ödemelerin konkordato şartlarında tam ve gereği gibi yapılmadığından bahisle konkordatonun feshi için başvuramaz, yargılama sürecinin başladığı düşünülse bile mahkemenin bu kararı bekletici mesele yapması gerekmektedir²⁴. Zira kesinleşmemiş bir konkordatonun tasdiki kararı, kanun yolları aşamasında ortadan kalkma ihtimali ile karşı karşıyadır ve bu durumda konkordato alacaklısının fesih talebinde bulunmasında HMK m.114/1-h uyarınca dava şartı olarak hukukî yararının olmayacağı kabul edilmektedir²⁵.

Kanaatimizce fesih talebinde bulunabilmek için konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesinin aranması, temelinde yatan mantığın tarafımızca isabetli görülmele birlikte birtakım sorunlara da açık kapı bırakmaktadır. Nitekim kanun yolu süreci ne kadar uzun olursa konkordatonun feshini talep edebilmek de o kadar ertelenir. Böyle bir durumda borçlu, herhangi bir zor veya borcun ödettirilmesi tehlikesi altında bulunmayacağından bu borcunu ödemekten kaçınabilmektedir. Kaldı ki günümüzde kanun yolları ne yazık ki kendisinden beklenen verimlilikte değildir, istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurulmuş dosyaların karara çıkması uzun zaman almaktadır. Bu süre zarfında zaten alacağı belirli bir vadeye yayılmış ve/veya indirilmiş alacaklı bir süre daha alacağına kavuşmamaktadır²⁶.

Konkordatonun feshi davalarının basit yargılama usulü ile görüldüğü dikkate alındığında dahi her duruşmada kesinleşme kararını bekletici mesele yapmak yerine vakıaları inceleyip karar aşamasına kadar gelmek usul ekonomisi yönünden de uygundur. Bu sebeple konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesinin fesih için bir ön koşul olarak kabulü doğru görülmemektedir. Yine konkordatonun bağlayıcı hâle gelmesi, İİK m.308/c uyarınca tasdik kararı ile ancak kanunun lafzından da anlaşılacağı üzere tasdik kararının kesinleşmesi

²⁴ Coşkun, s. 249.

²⁵ Coşkun, s. 249; Eroğlu, s. 303; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 645; Saraç, s. 73.

²⁶ Aynı yönde bkz. Pekcanitez/Erdönmez, s. 148; Sarısözen, s. 565; Ulukapı (1998), s. 218; Yardımcı, s. 913.

gerektiği taraflar arasında kararlaştırılabilecek bir husustur. Bu hususta Yargıtay'ın önüne gelen herhangi bir karar bulunmamakla birlikte bölge adliye mahkemeleri kararlarında ise birlik sağlayamamıştır²⁷.

b. Borçlu Borçlarını Konkordato Şartlarında Ödememiş Olmalıdır

Konkordato alacaklısının konkordatonun feshini talep edebilmesi için borçlunun kendisine konkordato şartlarına uygun şekilde ve kesinleşen proje çerçevesinde ödemede bulunmamış olması gerekmektedir²⁸. Bu koşul, konkur-

²⁷ Tasdik kararının kesinleşmesinin aranmasının isabetli olmayacağına yönelik bkz. "... Borçlunun kendisine yüklenemeyecek kusurlardan dolayı ödeme projesinde belirtilen günde, borcunu ödeyememiş olması, fesih davasının reddini gerektirmeyip, borçlunun TBK'nın 138 maddesinden yararlanması mümkün değildir. Diğer taraftan tasdik kararının kesinleşmediği ve dosyanın temyiz incelemesinde bulunduğu görülmektedir. İİK'nın 308/c maddesi uyarınca kabul edilen projede öngörülmediği sürece tasdik edilen konkordato derhal bağlayıcılık kazanmaktadır. Tasdik edilen konkordatonun derhal bağlayıcılık kazanması karşısında tasdik kararının kesinleşmesinin aranmasının gerekmediği, konkordato projesi ile büyük bir özveriye katlanmak zorunda kalan alacaklıların, bir de kendilerine karşı konkordato projesi uyarınca ifade bulunulmaması halinde tasdik kararının kesinleşmesini beklemenin ticari hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceği de dikkate alınarak mahkemece davacı alacaklı yönünden konkordatonun feshine karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmemiştir..." İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi, E: 2021/917, K: 2021/1034, T: 23.09.2021. Konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi gerektiğine ilişkin bkz. "Bu sırada tasdik kararının kesinleşmesinin gerekip gerekmediği, mülga 300. maddenin aksine yeni m.308/c, f.1, c.1 hükmüyle birlikte değinilmesi gereken meselelerdendir. Zira artık proje, tasdik kararıyla birlikte, alacaklılarını (ve doğal olarak borçlusunu) aksi alacaklılarınca oylanıp kabul edilen projede öngörülmediği sürece derhâl bağlamaktadır. Bu hâlde, ilk bakışta önceki dönemden farklı olarak konkordatonun kısmen feshi bakımından kesinleşmesinin de aranmayacağı söylenebilmekle beraber bu sonuç, yüzeysel kalacaktır. Zira Kanununun bu kez 308/a maddesinde öngörülen kanun yolu denetiminden geçemeyen bir projenin, tasdik edilmekle başta bağlayıcılık kazanmış olsa da, anılan özelliğini sürdürmesi zaten mümkün olamayacak; takiben feshini istemek de gerekemeyecektir. Kısacası, konkordatonun feshini talep etmek bakımından her hâlikârda [kesinleşmekle işlerlik kazanacak projeler içinse kaçınılmaz olarak, m.308/c, f.1, zira bu son hâlde elde, işler hâlde olup da ihlâl edildiğinden feshi istenebilecek bir proje de bulunmamaktadır], tasdik kararının kesinleşmiş olması şartını da aramak gerekir. (YENİ KONKORDATO HUKUKU 7100 ve 7155 Sayılı Kanunlarla Değişik İcra ve İflas Kanunu m.285-309 Şerhi sayfa 636)" Konya Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi, E: 2021/867, K: 2021/1080, T: 01.09.2021.

²⁸ Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 2009/9529, K: 2010/7581, T: 16.06.2010; Yargıtay 23. Hukuk Dairesi, E: 2013/7931, K: 2014/1047, T: 14.02.2014 bkz. **Coşkun**, s. 255; **Eroğlu** s. 304; **Postacıoğlu**, s. 129; **Yıldırım/Deren-Yıldırım**, s. 647.

datonun feshi davası bakımından bir dava şartı olarak kabul edilmektedir²⁹. Bu nedenle ödeme süresi gelmeden açılacak bir konkordatonun feshi davasının da reddedileceği açıktır³⁰. Ayrıca borçlunun “*konkordato projesine ... uymamak yoluyla kasten zarara sebebiyet vermesi*” de İİK m.334 uyarınca iflâs suçu olarak düzenlenmiştir³¹.

Borçlu borcunu konkordato şartlarına uygun şekilde, tam ve gereği gibi yerine getiriyorsa, konkordato alacaklısının bu feshi talep etmesinde hiçbir menfaatinin olmadığı kabul edilmelidir. Çünkü konkordato alacaklısı zaten bu ödeme şeklini kabul etmiştir ve/veya bu ödeme şekliyle mecburen bağlıdır.

Alacaklının kendisine konkordato şartlarına uygun şekilde ödeme yapılmasını isteyebilmesi için ise borçluya herhangi bir mühlet verme zorunluluğu bulunmadığı gibi kural olarak ödeme tarihi net ise borçluyu temerrüde düşürmesine de gerek yoktur³². Konkordatoya yazılmamış alacaklıların fesih davası açabilmesi içinse diğer alacaklılardan farklı olarak alacağın konkordato şartlarına göre ödenmesi için ihtar çekmek suretiyle borçluyu temerrüde düşürmeleri gerekmektedir³³. Ayrıca fesih davasında mahkeme, davanın açıldığı tarihte temerrüde düştüğü saptanan borçluya borcunu ödemesi için süre verememektedir³⁴. Bununla birlikte ticarî anlamda bir kayba neden olmamak koşuluyla bir iki gün gibi önem atfedilmeyecek gecikmelerin ise hukukî anlamda gecikme olarak kabul edilmesi ise bizim de katıldığımız görüşe³⁵ göre uygun değildir. Zira ödeme aşamasında gösterilecek bu kolaylık, konkordato borçlusuna karşılıklı iyi niyetin korunması gerekliliğine dair de bir ticarî güven göstergesi niteliği taşıyabilir.

²⁹ **Saraç**, s. 73.

³⁰ Yargıtay 19. Hukuk Dairesi., E: 1998/7247, K: 1999/227, T: 28.01.1999, Sinerji Mevzuat Bankası.

³¹ **Yıldız, Hasan** (2007) “İcra ve İflas Suçları”, (Yüksek Lisans), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü., s. 76.

³² **Akil**, s. 238; **Bilgen**, s. 334; **Eroğlu**, s. 306; **Kuru** (2013), s. 1524; **Öztek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri**, s. 645; **Postacioğlu**, s. 130; **Saraç**, s. 73. Aksi yönde görüş için bkz. **Buruloğlu/Reyna**, s. 164.

³³ **Altay/Eskiocak**, s. 407, 408; **Candeğer**, s. 71; **Coşkun**, s. 251; **Kale** (2018), s. 263.

³⁴ **Altay/Eskiocak**, s. 410.

³⁵ **Postacioğlu**, s. 131.

Konkordatonun feshi davası açılmadan önce alacaklının, zamanında ve gereği gibi yapmadığı ödemeyi herhangi bir ihtirazi kayıt ileri sürmeksizin kabul etmesi hâlinde fesih talebi reddedilmektedir³⁶. Buna karşın konkordatonun feshi davası açıldıktan sonra yapılan ödemelerin kabulü, fesih talebinin reddine vücut vermez³⁷. Ancak fesih davası açıldıktan sonra borçlunun, davacı alacaklının alacağını tamamen ödemesi durumunda davanın konusuz kalacağı kabul edilmelidir³⁸.

Konkordato borçlusu, borcunu konkordatonun şartlarına uygun şekilde tam ve gereği gibi ödediğini kesin bir delille ispat etmek durumundadır³⁹. Bu kapsamda borçlu, alacaklının ticarî defterlerine dayanabileceği gibi alacaklıya yemin teklifinde de bulunabilmektedir⁴⁰.

Borçlunun kendisine yüklenemeyecek kusurlardan dolayı konkordatonun gerektirdiği şartlarda ödeme yapamadığını veya konkordato iradesini sakatlandığını ileri sürmesi, fesih davasının reddini gerektirmez⁴¹. Bunun nedeni alacaklıların büyük bir özveri ile borçlunun içinde bulunduğu duruma katlanmak zorunda olmaları şeklinde ifade edilmektedir⁴². Zira alacaklıları konkordato borçlusuna bu imkânı tanımışken borçlunun kusursuzluk defii ileri sürme hakkına sahip olduğunu kabul etmek dürüstlük kuralına da uygun düşmemektedir⁴³. Kaldı ki borçlunun, alacaklıların konkordato yoluyla borçlarının ödenebileceği yönündeki düşüncelerinin, kendi iradesi sakatlanarak ortaya çıktığını ileri

---

³⁶ Akil, s. 237; Bilgen, s. 334; Eroğlu, s. 304; Kale (2017), s. 81; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğeri, s. 645.

³⁷ Kuru (2013), s. 1522.

³⁸ Akil, s. 237; Altay/Eskiocak, s. 405; Coşkun, s. 253; Kale (2018), s. 263; Kuru (2013), s. 1524; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğeri, s. 645.

³⁹ Altay/Eskiocak, s. 410; Bilgen, s. 339.

⁴⁰ Altay/Eskiocak, s. 410; Bilgen, s. 339; Coşkun, s. 253; Kuru (2013), s. 1524; Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 2005/9024, K: 2005/3749, T: 07.04.2005, LegalBank Elektronik Hukuk Bankası.

⁴¹ Coşkun, s. 250; Postacıoğlu, s. 131; Sarısözen, s. 561.

⁴² Altay/Eskiocak, s. 404.

⁴³ Borçlunun Türk Borçlar Kanunu m.112 kapsamında kusursuzluk definden yararlanamaması da konkordatonun bir sözleşme olmadığı görüşünü destekler niteliktedir. bkz. Altay/Eskiocak, s. 404; Kuru (2013), s. 1524.

sürmesi ve bu sebeple konkordatonun feshinin önlenmesini istemesi abesle iştigaldir. Zira konkordato süreci başlangıçta borçlunun, hem alacaklıları hem de mahkemeyi gerekli ödemeleri yaparak borçlarından kurtulabileceğine inandırabilmesine dayanmaktadır ve konkordato büyük ölçüde borçlu lehine sonuçlar doğuran bir kurumdur, bu sebeple borçludan artık bu noktada gerekli dikkat ve özeni göstermesi beklenir.

Alacaklıların konkordato kapsamındaki alacakları, borçlu nezdinde götürülecek bir borçtur⁴⁴. Dolayısıyla konkordatonun tasdiki aşamasında mahkemece herhangi bir ödeme yeri kararlaştırılmadığı takdirde söz konusu borcun vadesinde alacaklıya götürülüp alacaklının yerleşim yerinde ödenmesi gerekmektedir, aksi hâlde alacaklı vadenin geçmesi ile borçluya herhangi bir haber veya süre vermeksizin konkordatonun feshi davası açabilmektedir⁴⁵.

c. Davacı Konkordato Talebinden Önce Alacaklı Sifatını Taşımalıdır

Fesih davası açılmadan önce feshi talep eden alacaklının konkordato şartlarına göre ödenmesi söz konusu olan alacağa sahip olup olmadığının saptanması gerekmektedir. Çünkü konkordatonun feshi talebinin kabulü için davacının konkordatoya tabi bir alacak nedeniyle alacaklı sıfatını haiz olması aranmaktadır⁴⁶. Diğer bir ifadeyle konkordatodan etkilenen ve alacağı konkordato koşullarına uygun şekilde ödenmeyen her alacaklı, konkordatonun kendisi için feshini isteyebilmektedir ancak hâkim, konkordatonun herhangi bir alacaklı bakımından feshi için re'sen harekete geçemez⁴⁷.

Konkordatonun konkordatoya yazılmamış alacaklılar için de bağlayıcı olması nedeniyle bu alacaklılar, alacaklarının konkordato şartlarına göre ödenmemesi durumunda konkordatonun feshini isteyebilmektedir⁴⁸. Ancak bu alacaklılar tara-

⁴⁴ Akil, s. 237; Altay/Eskiocak, s. 404.

⁴⁵ Altay/Eskiocak, s. 404; Coşkun, s. 250; Işıқтаç, s. 30; Kuru (2013), s. 1524.

⁴⁶ Altay/Eskiocak, s. 406; Buruloğlu/Reyna, s. 164; Coşkun, s. 250; Yıldırım/Deren-Yıldırım, s. 647.

⁴⁷ Kale (2018), s. 263; Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan ve diğerleri, s. 527; Yıldırım/Deren-Yıldırım, s. 647.

⁴⁸ Bilgen, s. 334; Buruloğlu/Reyna, s. 164; Eroğlu, s. 303; Yıldırım/Deren-Yıldırım, s. 647.

findan fesih davası açılabilmesi için öncelikle mahkemece alacağın varlığının ve miktarının saptanması gerekmektedir. Konkordatoya alacağı yazılmamış alacaklının açacağı davada borçlu, bu borcu kabul etmezse asliye ticaret mahkemesi öncelikle davacı alacaklının alacağının mevcut olup olmadığını ön mesele olarak inceleyerek, sonrasında konkordatonun feshi talebini karara bağlar⁴⁹.

Benzer bir durum, konkordatoya alacağını kaydettirdiği hâlde borçlu tarafından alacağına itiraz edilen çekişmeli alacaklılar için de geçerlidir. Bu kapsamda çekişmeli alacaklılar ancak İİK m.308/b gereği bir ay içinde dava açtıkları ve alacağını ilamla tespit ettirdikleri takdirde fesih davası açabilmektedir. Dolayısıyla İİK m.308/b uyarınca bir ay içinde dava açmayan çekişmeli alacaklının konkordatonun feshini talep edemeyeceği sonucuna ulaşılır⁵⁰. Fakat borçlu, söz konusu ilama karşı istinaf veya temyize başvurmuş ve İİK m.36 uyarınca icranın geri bırakılmasına yönelik bir karar almışsa kanaatimizce usûl ekonomisinin de gereği olarak borçlunun fesih davası açabilmesi için mahkemenin istinaf veya temyiz sonucunu beklemesi gerekmektedir⁵¹.

Alacaklının açılan davada alacağının varlığını ispat etmesi, borçlunun konkordato projesi kapsamında kendisine borcunu ödemediğini tespit ettirmesi, borçluyu ihtarla temerrüde düşürmesinin gerekliliği isabetli bulunsa da alacağı konkordatoya yazılmamış alacaklılar ile alacaklı olduğunu iddia eden ve alacağı konkordatoya yazıldığı hâlde borçlunun itirazı sebebiyle çekişmeli duruma düşen alacaklılar arasında alacağa ulaşılması bakımından farklı süreçlerin öngörülmesi hukuken istikrarsız kabul edilmektedir⁵². Kanaatimizce de bu görüş

⁴⁹ Altay/Eskiocak, s. 407, 408; Candegir, s. 71; Coşkun, s. 251; Kuru (2013), s. 1524; Pekcanti-
tez/Atalay/Sungurtekin Özkan ve diğerleri, s. 527; Pekcanti-
tez/Erdönmez, s. 147; Saraç, s. 73.

⁵⁰ Akil, s. 246; Kale (2017), s. 83; Kuru (2013), s. 1522; Saraç, s. 73; Sarisözen, s. 563.

⁵¹ Aynı yönde bkz. Akil, s. 238.

⁵² Bu durumda konkordatoya kayıt yaptırmayan alacaklı, kayıt yaptıran ve fakat borçlunun itirazı üzerine İİK m.308/b uyarınca bir ay içinde dava açmak durumunda kalan alacaklıdan daha avantajlı hâle gelmektedir. Ayrıca İİK m.308/b uyarınca dava açıp alacaklı olduğunu iddia eden alacaklı alacağını ilamla tespit ettirmek zorunda olmakla birlikte ilamdan sonra da borçlunun konkordatoya tabi alacakların birikmiş taksitleri de tüm borcuyla birlikte ödemesi hâlinde konkordatoya tabi borç ifa edilmiş olacağından konkordatonun feshi davası açamaya-

isabetlidir. Zira alacağını konkordatoya kaydettirmemiş alacaklı da alacağını isteme açısından kefile başvuramamaktadır ve alacağını sadece asıl borçludan konkordato şartları uyarınca isteyebilmektedir. Bu sebeple bu iki farklı alacaklı kesim için alacağı ulaşma bakımından farklı usullerin izlenmesi gerekli görülmemektedir.

Alacakları konkordatoya tabi olmayan rehinli, imtiyazlı alacaklılar ile amme alacaklıları ve alacakları mühletten sonra doğan alacaklıların ise konkordatonun feshi davası açmakta hukukî yararlarının olmadığı kabul edilmektedir⁵³. Eğer rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takipten sonra bir rehin açığı oluşmuşsa bu rehin açığı konkordato şartlarına göre istenebileceğinden alacağı rehinle teminat altına alınan alacaklı sadece rehin açığı kadar kısım için konkordatonun feshini talep edebilmektedir⁵⁴. Bunlar dışında konkordato borçlusu ile konkordato komiserinin veya kayyımının da fesih davası açma hakları bulunmamaktadır⁵⁵.

Konkordato projesinin oylanması sırasında alacaklıların çoğunluğu konkordatonun feshi davasının açılmayacağını kararlaştırsalar dahi bu karar fesih davasının açılmasına engel teşkil etmez⁵⁶.

---

caktır. Borçlu ise varlığı tartışmalı bir borca itiraz ettiğinde dahi alacağın mahkemece karara bağlanmasından sonra borcunu konkordato koşullarına göre ödeme imkanından mahrum kalmasının yanı sıra bir de söz konusu borcu sanki konkordato yapılmamışçasına tam ödemek durumunda kalacaktır. Oysa alacağını konkordatoya yazdırmamış alacaklı fesih davasında alacaklı olduğunu ispatladığı müddetçe konkordatoyu kendi alacağı bakımından fesih imkânına kavuşmaktadır. bkz. **Altay/Eskiocak**, s. 407, 408; **Coşkun**, s. 251.

⁵³ **Akil**, s. 238; **Altay/Eskiocak**, s. 408; **Coşkun**, s. 252; **Kale** (2018), s. 264; **Kuru** (2013), s. 1522; **Pekcanitez/Erdönmez**, s. 148; Alacağı ipotekle temin edilmiş alacaklının kendisi yönünden konkordatonun feshini talep edemeyeceğine ilişkin bkz. Yargıtay 19. Hukuk Dairesi., K: 3944/6440, T: 26.05.2010, <https://app.e-uyar.com>.

⁵⁴ “... Davacı alacaklının alacağı rehinle teminat altına alındığından konkordatodan etkilenmez. Ancak daha sonra rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takipten sonra rehin açığı olduğundan ve rehin açığını alacaklı konkordato şartlarına göre istenebileceğinden konkordatonun feshi davası açmakta hukuki yararı bulunmaktadır. ...” bkz. Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 2007/8960, K: 2008/3405, T: 03.04.2008, <https://app.e-uyar.com>. **Bilgen**, s. 337.

⁵⁵ **Altay/Eskiocak**, s. 411; **Kale** (2017), s. 84; **Pekcanitez/Erdönmez**, s. 148; **Sarisözen**, s. 562.

⁵⁶ **Altay/Eskiocak**, s. 411.

ç. Borçlunun İflasına Karar Verilmemiş veya Konkordato Bütün Alacaklılar İçin Feshedilmemiş Olmalıdır

Bir alacaklının konkordatonun kendisi bakımından feshini isteyebilmesi için bu konkordatonun bütün borçlular bakımından (tamamen) feshinin gerçekleşmemiş olması gerekmektedir. Zira bu durumda alacaklının ayrı bir fesih davası açmasında hukuken korunmaya değer bir yararı bulunmamaktadır çünkü ortada konkordato projesi kalmamıştır⁵⁷. Borçlunun iflâsına karar verilmiş olması durumunda da alacaklının korunacak bir menfaati kalmadığı kabul edilmektedir, bu durumda kısmen fesih de tamamen fesih de mümkün değildir⁵⁸.

2. Yargılama Usulü

Konkordatonun feshi davalarının yargılama usulü açıklanmadan önce bu davaların konusunun ticarî olması sebebiyle zorunlu olarak arabuluculuğa tabi olup olmadığı değerlendirilmesi yapılmalıdır. Bu noktada öncelikle dikkat edilmesi gereken husus, söz konusu davaların, konkordato projesine uygun şekilde ödeme yapmayan borçludan kaynaklandığıdır. Projeye uygun şekilde borcunu ödemeyen borçluya karşı ise konkordatonun feshi durumunda alacaklı, kesinleşen konkordato projesine dayanarak icra takibi yapabilmektedir, zira bir alacaklı vadesinde ödenmemiş borcu için icra takibinde bulunabilir.

Konkordatonun kısmen feshi davalarının zorunlu olarak arabuluculuğa tabi olup olmayacağı konusunda dikkat edilmesi gereken ikinci husus ise kanaatimizce, konkordatonun, alacaklılar ile müzakere edilerek ve kanunda belirlenen alacaklı çoğunluğu ile kabul edilen, ardından da geçerliliği mahkemenin tasdiğine bağlı kılınan bir proje olmasıdır. Konkordato, tarafların belirli bir ödeme projesi üzerinde arasında anlaşarak kabul ettiği bir yoldur. Dolayısıyla bu projeye uyulmadığında tarafları zorunlu şekilde arabuluculuğa yönlendirerek bir çözüm arayışına girmek sadece vakit kaybıdır. Bu açıklamalar çerçevesinde konkordatonun feshi davasından önce alacaklıya arabuluculuk sürecini zorunlu bir şart olarak dayatmak, bizim de katıldığımız görüşe göre alacaklının adaletle

⁵⁷ Akil, s. 237; Coşkun, s. 521; Eroğlu, s. 305; Kale (2017), s. 84, 85.

⁵⁸ Bilgen, s. 346; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 646.

erişim hakkının da kısıtlanması anlamına gelmektedir⁵⁹. Uygulamada da konkordatonun feshi davaları öncesinde zorunlu olarak arabuluculuk süreci işletilmemektedir.

Yargılama sürecine geçildiğinde ise konkordatonun feshi davası için görevli ve yetkili mahkeme, konkordatonun tasdikine karar vermiş olan asliye ticaret mahkemesidir (İİK m.308/e). Zira tüm konkordato sürecini yöneten ve borçlunun davranışlarını objektif şekilde tetkik edebilmesi için gerekli tüm bilgileri haiz mahkeme, tasdike karar veren asliye ticaret mahkemesidir⁶⁰.

5235 sayılı Kanun m.5/III,1 uyarınca da konkordatodan kaynaklı iş ve davalara ilişkin tüm yargılama safhaları, bir başkan ve iki üye ile toplanacak heyetçe yürütülür ve sonuçlandırılır. Asliye ticaret mahkemesi, davayı basit yargılama usulüne göre incelemektedir [Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) m.316/I,e]⁶¹.

Konkordatonun feshi davası, kanundaki isimlendirmesi yerinde olmak üzere, bir davadır ve bu davada davalı, konkordatonun şartlarını tam ve gereği gibi yerine getirmeyen borçludur. Davacılar ise kısaca konkordatodan etkilenen ancak alacağını konkordato projesine uygun şekilde elde edemeyen alacaklılardır⁶². Birden fazla alacaklının bu davayı aynı sebebe dayanarak açması hâlinde ise davacılar arasında ihtiyarî dava arkadaşlığı bulunmaktadır, zira HMK m.57 çerçevesinde bu kişilerin açacakları davaların temelini oluşturan vakıalar ve

⁵⁹ **Ermenek, İbrahim/Azıklı Arslan, Betül** (2018) “İcra ve İflas Hukuku Açısından Ticarî Davalarda Arabuluculuğa Başvuru Zorunluluğu (TTK m.5/A)”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y: 33, S: 148, s. 183.

⁶⁰ **Buruloğlu/Reyna**, s. 169; **Eroğlu**, s. 305; **Kodakoğlu, Mehmet** (2022) “Konkordato Taleplerinde Görevli Mahkeme Kavramı ve İş Dağılımı Sorunu”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 26, S: 2, s. 81; **Öztek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri**, s. 639; **Sarisözen**, s. 564; **Yıldırım/Deren-Yıldırım**, s. 647.

⁶¹ **Akil**, s. 241; **Candeğer**, s. 71; **Coşkun**, s. 252; **Eroğlu**, s. 306; **Özkan, Hasan** (2014) Konkordato - Seri 14 (Madde 258 - 309/ü) Açıklamalı - İçtihatlı İcra ve İflas Davaları ve Tatbikatı, 1. Baskı, İstanbul, Legal Yayıncılık, s. 188; **Işıktaç**, s. 30; **Kuru** (2013), s. 1523; **Öztek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri**, s. 639; **Pekcamtez/Erdönmez**, s. 147; **Saraç**, s. 74.

⁶² **Buruloğlu/Reyna**, s. 166; **Eroğlu**, s. 303; **Postacıoğlu**, s. 129; **Yıldırım/Deren-Yıldırım**, s. 647.

hukukî sebepler aynıdır, ki bu da konkordato çerçevesinde belirlenen süreçtir⁶³. Borçlu dışında kötü niyeti tespit edilse dahi diğer alacaklıların, komiserin veya kayyımın davalı olarak gösterilmesi mümkün değildir, bu kimselerin fer'i müdahil olarak davaya katılmaları da kabul edilmemektedir⁶⁴.

Konkordatonun feshi talebi üzerine verilen hükmün tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf kanun yoluna, bölge adliye mahkemesinin kararına karşı kararın tebliğinden itibaren on gün içinde ise temyiz kanun yoluna başvurma imkânı bulunmaktadır (İİK m.308/e,II).

3. Yargılama Giderleri

Konkordatonun kısmen feshi davasında ödenecek harcın konkordatonun türüne göre değişiklik göstermesi gerekmektedir. Tenzilat konkordatosunda borcun miktarında bir tenzilata (indirim) gidilmesi söz konusu olduğundan konkordatonun kısmen feshi davasında dava konusunun değeri ölçüsünde harçlandırma yapılacak ve tenzilata miktarı üzerinden/nispi harç alınmaktadır. Vade konkordatosunda alacaklının konkordatoyu feshettirmekle elde edeceği menfaat vadelerin düşmesi olacağından dava konusu henüz ödenmemiş olan alacak miktarıdır, bu sebeple vade konkordatosunda henüz ödenmemiş olan alacak miktarı üzerinden nispi harç alınmaktadır. Konkordatoya yazılmamış veya konkordatoya yazılmış olmakla birlikte alacağı itiraza uğramamış olan alacaklı ise bu dava ile alacağının tümünü hüküm altına aldirmek istediğinden alacağın tamamı üzerinden nispi harç ödemektedir⁶⁵.

Konkordatonun kısmen feshi kararında, aksi görüşler⁶⁶ bulunsa da harçta olduğu gibi yargılama gideri olarak davacı lehine hükmedilecek vekalet ücretinin de nispi tarife üzerinden hesaplanması daha yerinde bir uygulamadır, zira dava konusu para olarak belirlenebilir niteliktedir. Bununla birlikte Yargıtay, tasdik edilen konkordato şartlarına göre ödeme yapmayan borçluya yöneltilen

⁶³ Akil, s. 240; Coşkun, s. 252; Saraç, s. 74; Sarisözen, s. 562.

⁶⁴ Buruloğlu/Reyna, s. 170; Coşkun, s. 252; Kale (2017), s. 84; Saraç, s. 74; Sarisözen, s. 569.

⁶⁵ Kuru (2013), s. 1525.

⁶⁶ Altay/Eskiocak, s. 350; Uyar, s. 152.

konkordatonun feshi davasının reddi veya kabulüne ilişkin kararların maktu harç ve vekalet ücretine tabi olduğuna karar vermiştir ve bu görüşü benimsemeye devam etmektedir⁶⁷.

4. Zamanaşımı

Konkordatonun feshi zamanaşımı süresi içinde istenmelidir, aksi takdirde borçlu zamanaşımını ileri sürerek ödeme yapmaktan kaçınabilir. Konkordatonun feshi, on yıllık genel zamanaşımı süresine tabidir, zira kanunda zamanaşımına ilişkin bir özel düzenleme mevcut değildir ve bu durumda TBK m.146'da düzenlenen genel zamanaşımı süresi esas alınır. Zamanaşımı, konkordatoya göre ödeme zamanından itibaren on yıldır. Başka bir ifadeyle bu on yıllık süre, konkordatonun tasdiki tarihinden değil, son vade/ödeme tarihinden itibaren başlatılarak hesaplanmaktadır⁶⁸. Çekişmeli alacaklılar için zamanaşımı, açılan davanın sonuçlanmasından itibaren başlar⁶⁹. Konkordatoya yazdırılmamış alacaklar için ise zamanaşımı süresi, o alacağın tabi olduğu zamanaşımı süresidir⁷⁰.

Böyle bir zamanaşımı düzenlemesinin varlığı, konkordatonun sürekli bir belirsizlik içerisinde bulunmasını engellemekte ve alacaklıların konkordatonun güvenliğini sorgulamasına engel oluşturmaktadır⁷¹. Ancak ödeme planlarının on yılı aşkın bir süre olarak belirlenmesi durumu göz ardı edilmiştir. Bu durumda hâkimin, borçlunun ödeme iradesine aykırı hareket ettiği anı bulması beklenebilir. Bu durumda kanaatimizce zamanaşımının borçlunun son edim tarihi esas alınarak hesaplanması gerektiği görüşü⁷² isabetlidir.

⁶⁷ **Buruloğlu/Reyna**, s. 172; **Postacıoğlu**, s. 132; **Sarisözen**, s. 564; Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 1998/7356, K: 1999/223, T: 28.01.1999; Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 2018/1499, K: 2019/9108, T: 30.09.2019, Sinerji Mevzuat Bankası.

⁶⁸ Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E: 1971/863, K: 1973/818, T: 24.10.1973, Sinerji Mevzuat Bankası.

⁶⁹ **Altay/Eskiocak**, s. 409; **Kuru** (2013), s. 1523; **Öztek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri**, s. 646; **Sarisözen**, s. 567.

⁷⁰ **Altay/Eskiocak**, s. 409; **Kuru** (2013), s. 1523; **Öztek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri**, s. 646; **Pekcanitez/Erdönmez**, s. 148; **Sarisözen**, s. 567.

⁷¹ **Kale** (2017), s. 87; **Ulukapı** (1998), s. 248.

⁷² **Eroğlu**, s. 314.

5. Sonuçları

Asliye ticaret mahkemesi, yaptığı inceleme sonucunda konkordatonun ke-sinleştiğini ve borcun konkordato şartlarına uygun şekilde ödenmediğini tespit ederse yalnızca davacı alacaklı bakımından konkordatonun feshine karar verir. Alacaklı konkordatonun kısmen feshiyle alacağına tümüyle kavuşur, borçlunun proje kapsamında yaptığı ödemeler ise alacağından mahsup edilmelidir⁷³.

Konkordatonun kısmen feshi, hüküm ve sonuçlarını, borçlunun iflâsına ka-rar verilmediği müddetçe, sadece kendi alacağının ödenmemesi üzerine fesih talebinde bulunan alacaklı için doğurmaktadır; diğer alacaklıların ise konkorda-toya bağlılıkları devam etmektedir⁷⁴. Bir diğer ifadeyle konkordatonun kendisi bakımından feshi kararının ardından alacaklı, eğer iflâs yoluyla takibe girer ve mahkemece borçlunun iflâsına karar verirse ancak bu durumda diğer alacaklı-lar bu durumdan yararlanabilmektedir⁷⁵.

Alacaklı, vadesinde ödenmeyen her alacağı için borçlu aleyhine doğrudan icra takibi başlatabilmekte ancak bu takiple sadece ödenmeyen alacağını talep edebilmektedir, zira borçlunun ödediği kısım bakımından borç konkordato kapsamında sona erer⁷⁶. Konkordato projesi kapsamında bulunan bu alacak için ilamlı icra yoluna başvurulabilmektedir⁷⁷. Çünkü borçlu, konkordato prosedü-ründe borçlu, alacaklılarla anlaşarak borçlarını mahkeme denetiminde ödeyece-ğini kabul etmiştir. Bu çerçevede konkordato, İİK m.38 kapsamında ilam niteli-ğindeki belgelerdendir. Alacaklı, başlatacağı icra takibiyle alacağının kalanını isteyemez, zira o kısım için daha vade gelmemiştir. Alacağının tamamının ödenmesini isteyen alacaklı ancak konkordatonun kendisi bakımından feshi hâlinde alacağının tamamını talep edebilir⁷⁸. Alacaklı, eğer vadesinde ödenme-

⁷³ **Buruloğlu/Reyna**, s. 173; **Eroğlu**, s. 307; **Ulukapı** (1998), s. 262.

⁷⁴ **Altay/Eskiocak**, s. 412; **Buruloğlu/Reyna**, s. 171; **Eroğlu**, s. 306; **Öztek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri**, s. 638; **Yıldırım, Deren-Yıldırım**, s. 647.

⁷⁵ **Kale** (2017), s. 88; **Postacıoğlu**, s. 134.

⁷⁶ **Akil**, s. 243; **Bilgen**, s. 333; **Kale** (2017), s. 88; **Öztek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri**, s. 647.

⁷⁷ **Atalı/Ermenek/Erdoğan**, s. 702; **Bilgen**, s. 333; **Sarısözen**, s. 561; **Yardımcı**, s. 910; **Yıldı-rım/Deren-Yıldırım**, s. 647.

⁷⁸ **Bilgen**, s. 342; **Eroğlu**, s. 307.

yen alacağı için icra takibinde bulunuyorsa bu noktada artık alacaklının konkordatonun kısmen feshi iradesini taşımadığının kabulü yerindedir. Ancak sonraki taksitin ödenmemesi durumunda alacaklı, bu sebeple kısmen fesih hakkına sahiptir.

Konkordatoyu feshettiren alacaklı, konkordato mühleti verilmesi ile duran takiplere de devam edebilmektedir⁷⁹. Zira bu noktada artık konkordato hükümden düşmüştür ve bu sebeple konkordatonun sonuçları da ortadan kalkmaktadır. Bununla birlikte konkordatonun tasdiki kararı ile hacizler düşeceğinden (İİK m.308/ç) alacaklının yeniden haciz talebinde bulunması gerekmektedir. Ayrıca öğretide alacaklının, fesih kararının kesinleşmesini beklemeksizin alacağının tamamı için de haciz yoluyla icra takibi yapabileceği ifade edilmiştir⁸⁰.

Borçlunun, alacaklının alacağını kabul etmesi durumunda alacaklı ilamlı icraya başvurabileceği gibi İİK m.177/IV uyarınca doğrudan borçlunun iflâsını da isteyebilmektedir, zira konkordato prosedüründe kabul edilen borç artık ilama müstenit bir borçtur⁸¹. Bu noktada fesih kararı kesinleşmeden alacağın tamamı için iflâs takibi yapıp yapılamayacağı sorusuyla karşılaşılmaktadır. Bir görüşe göre İİK m.308/e'ye göre verilen fesih kararı kesinleşmeden, konkordato kısmen veya tamamen bertaraf edilmedikçe alacağın tamamı için iflâs takibi açılmaz⁸². Diğer görüşe göre ise konkordatonun feshi sonrasında borçlu aleyhine icra veya iflâs takibinde bulunulabilmektedir, alacaklının alacağının tamamı için borçlu aleyhine takip yapabilmesi için konkordatonun feshi kararının kesinleşmesi şart değildir, icranın geri bırakılması kararı alınmadığı sürece konkordatonun feshi kararının kesinleşmesi beklenmeden icra ve iflâs takibi yapılabilmektedir⁸³. Kanaatimizce de fesih kararından sonra borçlu

⁷⁹ Altay/Eskiocak, s. 412; Yıldırım, Deren-Yıldırım, s. 647.

⁸⁰ Altay/Eskiocak, s. 412; Coşkun, s. 254; Pekcanitez/Erdönmez, s. 148; Postacıoğlu, s. 134; Saraç, s. 73.

⁸¹ bkz. III-A-5.

⁸² Altay/Eskiocak, s. 409.

⁸³ Bilgen, s. 344; Buruloğlu/Reyna, s. 171; Candeğer, s. 71; Kuru (2013), s. 1525; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 648.

aleyhine iflâs takibinde bulunulabilmesi için kararın kesinleşmesini beklemek hâlihazırda alacağını az da olsa alabilmek için uğraş veren alacaklının daha da bekletilmesi anlamına gelmektedir. Ancak mahkemenin iflâsa ilişkin hüküm tesis etmesinden önce fesih kararının kesinleşmesi, genel olarak, müstakbel karışıklıkların da önüne geçecektir⁸⁴. Ayrıca konkordato koşullarını yerine getirmeden iflâsına hükmolunan borçlunun İİK m.310/IX gereği taksiratlı iflâs suçunu işlediği de belirtilmelidir. Bununla birlikte fesih kararının kesinleşmesi, borçlunun iflâsının istenmesi ve buna karar verilmesi öncesinde bir zorunluluk olarak görülmemelidir.

Bu açıklamalara ek olarak konkordatonun kısmen feshinin, borçlu için doğrudan doğruya bir iflâs sebebi oluşturmadığını, alacaklının borçlunun iflâsını istemesi hâlinde genel hükümler çerçevesinde iflâs yollarına başvurması gerektiğini de belirtmekte fayda vardır⁸⁵.

Konkordatonun kısmen feshi hâlinde alacaklının konkordato uyarınca kazanmış olduğu yeni hakları muhafaza edeceği de kanunda açıkça düzenlenmiştir (İİK m.308/e,II). Bu çerçevede alacaklı, 308/e uyarınca konkordatonun kısmen feshi talebinde bulunmakla konkordatodan doğan haklarını yitirmemektedir⁸⁶.

B. KONKORDATONUN TAMAMEN FESHİ (İİK m.308/f)

Her alacaklı, kötü niyetle sakatlanmış konkordatonun feshini talep edebilmektedir. Her ne kadar 7101 sayılı Kanun'da getirilen hükümlerde açıkça ifade edilmese de İİK m.308/f gereği konkordatonun tasdikinin dürüst olmayan davranışlarla sağlandığının anlaşılması durumunda alacaklılara konkordatoyu fesih imkânı tanınması, konkordatonun dürüst borçluları korumak amacıyla kabul edilen bir hukukî kurum olduğunu göstermektedir⁸⁷. Kısacası borçludan beklenen dürüstlük, "ratio legis"tir ve TMK m.2 uyarınca değerlendirme yapılmasını

---

⁸⁴ Postacıoğlu, s. 133.

⁸⁵ Kale (2018), s. 265; Görgün/Börü/Kodakoğlu, s. 658; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 647; Yıldırım/Deren-Yıldırım, s. 648.

⁸⁶ Buruloğlu/Reyna, s. 173; Kale (2017), s. 89; Yıldırım/Deren-Yıldırım, s. 647.

⁸⁷ Kale (2017), s. 82; Muşul, s. 533; Yardımçı, s. 906; Yıldırım/Deren-Yıldırım, s. 648.

gerektirir⁸⁸. Fakat bu dürüstlük, konkordatoya başvurma açısından artık direkt bir ön koşul olarak kabul edilmemektedir⁸⁹. Ancak terkinde kötü niyet bulunan konkordatonun ayakta tutulmasında alacaklıların da kamunun da bir menfaati bulunmayacağından konkordatonun tüm alacaklılar bakımından feshi gerekmektedir⁹⁰. Tüm alacaklılar hem iflâs dışı hem iflâstan sonra konkordato bakımından, şartların varlığı hâlinde, konkordatonun feshini talep edebilme imkânına sahiptir⁹¹.

Kanaatimizce bu noktada, konkordatonun tamamen feshi davasının kamu düzenini etkileyen bir dava olduğu ifade edilmeli ve konuyla ilgili açıklamalar bu düzlemde şekillenmelidir. Şöyle ki konkordatonun tamamen feshi, borçlunun iflâsına da yol açabilmekte ve bu durumda iflâsın ağır sonuçları ile karşı karşıya kalılabilmektedir⁹². Türk hukuku açısından değerlendirildiğinde; konkordato müessesisiyle varlığını bir şekilde sürdürmeye çalışan kurumların, genellikle kanunlarda belirlenen asgarî parasal sınırlarla kuruldukları, aktif ve pasifleri dikkate alındığında azımsanamaz büyüklükte mevduatlara sahip oldukları ve bu bakımdan büyük maddî kaynak gerektiren faaliyetlerle uğraştıkları, bu sayede geniş bir istihdam imkânı da sundukları, bir kısmının bu faaliyetlerden uluşım, elektrik gibi kamu hizmetlerinin yerine getirilmesine ilişkin görevler dahi üstlendikleri görülmektedir. Bu noktada konkordatonun tamamen feshi yargılamasında, mahkemenin vereceği kararın kamu nezdinde de ağır sonuçlar doğurabilme ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır. Kaldı ki asliye ticaret mahkemesi, önüne gelen bir konkordatonun tasdiki talebini karara bağlarken dahi

⁸⁸ **Bilgen**, s. 346; **Eroğlu**, s. 310; **Karabel, E. Gökçe** (2020) “Konkordato Mühletinin Kaldırılması Kararı Verilirken Uygulanacak Usul”: Budak, Ali Cem/Karaaslan, Varol (Editörler), İlamat Torbası, 1. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, s. 165; **Tanrıver/Deynekli**, s. 77.

⁸⁹ **Sarısözen**, s. 102; **Taşpınar**, s. 58; **Yıldırım/Deren-Yıldırım**, s. 648.

⁹⁰ **Coşkun**, s. 268.

⁹¹ **Önen**, s. 95; **Sarısözen**, s. 560.

⁹² Aynı yönde bkz. “İflâs talebi ilk aşamada tarafları ilgilendirse de, kamuya yönelmiş olmasından dolayı, son tahlilde kamusal bir talep mahiyetindedir. İflâs şeklindeki kamusal talebi borçlu değil, sadece devlet (kamu gücü) yerine getirebileceğinden, alacaklının talebinin muhatabı artık borçlu değil devlettir.” **Özbek, Mustafa Serdar** (2012) “İflâs Davasının Hukukî Mahiyeti”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 61, S: 1, s. 267.

gerekli koşulların oluşup oluşmadığını kendiliğinden araştırmak durumunda dır⁹³.

Öğretide bizim de katıldığımız bir görüşe göre⁹⁴, konkordatonun tamamen feshi hükmünün içinde dürüstlük koşulu yer almaktadır ve borçlunun ileride konkordatonun feshine neden olabilecek dürüstlüğe aykırı davranışlarının tasdik yargılaması aşamasında gözetilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, kanaatimizce, konkordatonun tasdiki şartlarına ilişkin incelemelerde kamu düzeni gerekçesiyle re'sen araştırma ilkesi kabul edilmişken, tasdiki kararının alınmasına etkili olan davranışlara dayalı olarak açılan konkordatonun tamamen fesih davasında da evleviyetle kamu düzeni dikkate alınarak re'sen araştırma yapılabilceği sonucuna ulaşılmalıdır.

Tüm bu açıklamalara ek olarak konkordatonun tamamen feshinde borçlunun hileli hareketlerle konkordato iradesine aykırı davranması söz konusudur⁹⁵. Her ne kadar dürüstlük, bir dava şartı olarak değerlendirilmese de dürüstlüğün göz ardı edilemeyeceği, konkordatonun tamamen feshi için aranan şartların da dürüstlük ilkesine dayandığı ve borçlunun söz konusu hareketlerinin TBK çerçevesinde de borca aykırılık hükümlerine tabi olacağı açıktır⁹⁶. Bu noktada konkordatonun tamamen feshini kamu düzenini ilgilendiren davalar olarak değerlendirmek yanlış olmaz. Çünkü konkordatonun kısmen feshinde yalnızca alacağını alamayan alacaklının menfaati dikkate alınırken konkordatonun tamamen feshinde dürüstlüğün korunmasının, kamu menfaatinin korunmasına yönelik olduğu kabul edilir⁹⁷.

---

⁹³ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 1156/3387, T: 16.04.1990, Sinerji Mevzuat Bankası.

⁹⁴ **Börü**, s. 530; **Doğan, Emsalgül** (2020) Konkordatonun Tasdiki Yargılaması, 1. b., Ankara: Yetkin Yayıncılık, s. 177; **Karabel**, s. 165; **Sarısözen**, s. 568. **Tanrıver, Süha** (2009) "İflâs Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Güncel Sorunlar ve Bazı Değerlendirmeler", Medeni Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı-VIII, Abant, 9-10 Ekim 2009, s. 264.

⁹⁵ **Coşkun**, s. 268; **Taşpınar Ayvaz**, s. 200.

⁹⁶ Aynı yönde bkz. **Postacıoğlu**, s. 135.

⁹⁷ **Doğan**, s. 85.

1. Şartları

a. Konkordatonun Tasdiki Kötü Niyetli Eylemle Gerçekleşmelidir (Konkordato Suiniyetle Muallol Olmalıdır)

Dürüstlük, konkordatoya başvurma açısından artık direkt bir ön koşul olarak kabul edilmese de konkordatonun tasdiki borçlunun, üçüncü bir kişinin veya konkordato komiserinin hileli tutum ve davranışlarıyla sağlanmış ise bu durumda konkordatonun kötü niyetle sakatlandığı ifade edilmektedir⁹⁸. Bu eylemler, aynı zamanda İİK m.334'te "*konkordato mühleti elde etmek veya konkordato ... projesini tasdik ettirmek için hileli tutum ve davranışlarıyla malî durumu hakkında alacaklıları, komiseri ... hataya düşürmek yoluyla zarara sebebiyet vermek*" ve m.338'de "*istenen beyanı hakikate aykırı yapmak*" şeklinde açıklanmış olup icra ve iflâs suçları arasında sayılmaktadır. Zira borçlu, kendisinden istenen bilgiler hakkında gerçeğe aykırı beyanda bulunarak alacaklıları ve komiseri yanıltmakta ve konkordato projesine uygun davranmayıp alacaklıları zarara uğratmakta, dolayısıyla bu suçlara ilişkin maddi ve manevi unsurları gerçekleştirmiş olmaktadır⁹⁹.

İcra ve İflas Kanunu m.308/f de düzenlenen kötü niyet vakiasının dayandığı hile ile Türk Borçlar Kanunu (TBK) m.36'da düzenlenen hilenin kapsamının farklı olduğu zira TBK'de düzenlenen hilenin hukukî işlem ve sözleşmelerin iptaline yönelik bir düzenleme içerdiği, öğretilerde bir görüş olarak ifade edilmektedir¹⁰⁰. Kanaatimizce her ne kadar hukukî niteliği itibarıyla tartışmalar mevcutsa da konkordatonun bir sözleşme olmadığı, bu sebeple TBK m.36'da düzenlenen hile ile İİK m.308/f düzenlemesinin bir dayanağı hilenin farklı kapsamlarda değerlendirilebileceğinde doğruluk payı mevcuttur. Zira konkordatonun tamamen feshi için hile yapılmış olması değil kötü niyet aranmaktadır¹⁰¹. Bununla birlikte konkordatonun niteliği dikkate alındığında konkordatonun ortadan kaldırılmasına ilişkin "*fesih*" değil "*iptal*" kavramının daha uygun bir kullanım olacağını yukarıda ifade etmiştik¹⁰². Bu çerçevede bir değerlendiril-

⁹⁸ Kale (2018), s. 265; Pekcanitez/Erdönmez, s. 149; Postacıoğlu, s. 135; Taşpınar Ayvaz, s. 200; Yıldırım/Deren-Yıldırım, s. 648.

⁹⁹ Yıldız, s. 76, 159.

¹⁰⁰ Altay/Eskiocak, s. 415.

¹⁰¹ Akil, s. 244.

¹⁰² bkz. II.

dirme yapıldığında da TBK m.36'da yer alan hile kavramının İİK m.308/f'ye uygun düşmediği görüşünün, TBK'deki kavramın iptal kapsamında bir dayanağı olduğu göz ardı edilerek ortaya konduğu düşünülmektedir¹⁰³ ve bu görüş kanaatimizce isabetli değildir. Bu noktada ele alınabilecek hükümlerin, TBK m.27 uyarınca konkordato ve *consensus* iradesine ve borca aykırılık bağlamında emredici hükümlere, ahlak, kamu düzenine ve kişilik haklarına aykırılık ve devamı hükümlerde yer alan aşırı yararlanma, irade sakatlıkları gibi iptal hâlleri olduğu görüşü¹⁰⁴ kanaatimizce isabetlidir. Zira MK m.27 hükmü, genel nitelikli bir hüküm olup herhangi bir hukuk ilişkisine niteliğine uygun düştüğü ölçüde, kıyasen uygulanabilmektedir¹⁰⁵.

Öğretide tamamen fesih sonucunu doğuracak sebepleri, konkordato mühletinin kaldırılmasını gerektiren sebepler ile konkordatonun tasdikine ilişkin şartların yerine getirilmemesinden kaynaklanan sebepler olmak üzere iki grupta inceleyen bir görüş¹⁰⁶ mevcuttur. Ancak kanunda hangi davranışın kötü niyetli olduğu veya kötü niyete karine teşkil edeceğine ilişkin bir açıklama yapılmamıştır. Bu sebeple konkordatonun kabulüne etkili olabilecek herhangi bir kötü niyetli davranışın konkordatonun tüm alacaklıları bakımından fesih nedeni olabileceği kabul edilmelidir, kanaatimizce İİK kapsamında dürüstlük şartı üstü kapalı olarak aransa da günümüzde bu dürüstlüğün sıkı yorumlanması hâlinde konkordato kurumundan yararlanabilecek pek kimse kalmayacağı açıktır¹⁰⁷. Ayrıca söz konusu hileli hareketlerin konkordatonun tasdikinden önce gerçekleşmesi gerektiği de bu çerçevede önem kazanmaktadır¹⁰⁸.

¹⁰³ Altay/Eskiocak, s. 415.

¹⁰⁴ Aydemir, s. 103.

¹⁰⁵ Oğuzman, M. Kemal/Barlas, Nami (2015) Medenî Hukuk, 21. Bası, İstanbul Vedat Kitapçılık, s. 62.

¹⁰⁶ bkz. Kale (2018), s. 266.

¹⁰⁷ Sarısözen, s. 102, 571; Hileli davranış ile konkordatonun tasdiki arasında bir illiyet bağı kurulmasına gerek olmadığı, zira konkordatonun sadece dürüst kimselere açık tutulmuş olduğu yönündeki görüş için bkz. Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 660; Postacıoğlu, s. 136; Taşpınar Ayvaz, s. 204; Yardımcı, s. 907.

¹⁰⁸ Sarısözen, s. 570; Hileli davranışın konkordatonun tasdiki öncesi veya sırasında gerçekleşmesi ancak o esnada ileri sürülmemiş olması gerekmektedir. bkz. III-B-1-c.

Borçlunun gelirini ve mal varlığını yanlış göstermesi veya gizlemesi, gerçeğe aykırı muvazaalı alacak yaratarak konkordatonun tasdiki için gereken çoğunluğu sağlaması, bazı alacaklılara özel yarar sağlaması ya da bu yönde vaatlerde bulunması (m.308/d), aldatma, korkutma gibi irade sakatlıkları hâllerinin oluşmasına sebep olma veya hazırladığı bilançoda bazı alacaklıları göstermemesi kötü niyetli davranışlara örnek olarak gösterilebilmektedir¹⁰⁹. Vaatlerin üçüncü kişilerce ve borçluya destek olmak amacıyla yapıldığı hâllerde ise konkordatonun feshi mümkün değildir, zira bu davranış borçlunun kötü niyeti çerçevesinde değerlendirilemez¹¹⁰. Konkordatonun feshine karar verilebilmesi için, borçlunun dürüstlüğü aykırı söz konusu davranışları sebebiyle bir ceza yargılamasına tabi tutulmaması veya mahkûmiyetinin olmaması gibi bir şart ise aranmamaktadır¹¹¹.

Borçlunun mühlet içinde yasaklı bulunduğu İİK m.297/II'deki tasarrufları (rehin tesis etmek, kefil olmak, ivazsız tasarruflarda bulunmak, taşınmazını devretmek ...) yapması hâlinde ise bu yönde bir sınırlama olmaksızın konkordatonun feshi istenebilmektedir, zira bu durumda artık borçlunun borcunu iyi niyetle ödeme iradesinden bahsedilememektedir¹¹².

Üçüncü kişilerin veya konkordato komiserinin hileli hareketini borçlunun bilmediği ve bilmesinin kendisinden beklenemediği hâllerde, yalnızca, üçüncü kişilerin veya komiserin hileli davranışı olmasa da konkordatonun tasdik edile-

¹⁰⁹ Bilgen, s. 347; Buruloğlu/Reyna, s. 177; Coşkun, s. 268; Eroğlu, s. 311; Işıқтаç, s. 30; Muşul, s. 533; Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan ve diğerleri, s. 528; Postacıoğlu, s. 22; Tanrıver/Deynekli, s. 79; Taşpınar Ayvaz, s. 200. “Konkordato, dürüst borçlular yararına kabul edilmiş bir kurumdur. Bu nedenle, onun kabulüne etkili olabilecek her çeşit kötü niyetli eyleme dayanılabilir. Kötü niyetli eylem olarak, borçlunun gelirini ve mal varlığını yanlış göstermesi veya gizlemesi, gerçeğe aykırı borçların ihdası ve beyan edilmesi, bazı alacaklılara özel yararlar sağlanması, hatta vaat olunması gibi eylemler sayılabilir. Alacaklı, konkordatonun tasdikinden sonra da, borçlunun kötü niyetlerini belirterek konkordatonun feshini mahkemedan isteyebilir. ...” bkz. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E: 1977/12-1038, K: 1979/1358, T: 14.11.1979, Legalbank Elektronik Hukuk Bankası.

¹¹⁰ Altay/Eskiocak, s. 415.

¹¹¹ Yıldırım, Deren-Yıldırım, s. 648.

¹¹² Coşkun, s. 268; Kale (2017), s. 85.

çeği hâllerde konkordatonun feshinin istenemeyeceği kabul edilmelidir¹¹³. Diğer hâllerde ise konkordatonun zaten kötü niyetle sakatlanmış olduğu açıktır.

b. Konkordatonun Tasdiki Kararı Kesinleşmiş Olmalıdır

Konkordatonun feshine karar verilebilmesi için görevli ve yetkili asliye ticaret mahkemesince konkordatonun tasdik edilmiş olması ve bu kararın kanun yollarına başvurulmayarak ya da kanun yollarında BAM tarafından esastan reddedilerek veya Yargıtay tarafından onanarak kesinleştirilmiş olması gerekmektedir¹¹⁴. Henüz kanun yolları aşaması tamamlanmamış bir tasdik kararının sonraki süreçte reddi söz konusu olabileceğinden konkordatonun feshini talep eden alacaklıların bu davayı açmakta hukukî yararının bulunmadığı kabul edilmekte ve fesih talebinin dava şartı (HMK m.114/1-h) yokluğu sebebiyle usûlden reddedileceği ifade edilmektedir¹¹⁵.

Kanaatimizce konkordatonun kısmen feshinde bahsedilen nedenlerin yanı sıra tüm alacaklılar bakımından feshi, kamu düzenini ilgilendiren bir dava niteliğinde olduğundan bu davada bir ön koşul olarak konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesinin aranması isabetli görülebilmektedir ancak yargı kararlarında bu yönde bir fikir birliği sağlanamadığını tekrar ifade etmekte yarar vardır¹¹⁶.

Açıklanan hususlara ek olarak konkordatonun tasdiki kararının ilan edilmemesi de konkordatonun feshini gerektirecek bir hâl olarak kabul edilmemektedir¹¹⁷. Zira konkordatonun tasdikinin ilanı görevi, mahkemeye verilmiştir. Bu sebeple tasdik kararının ilan edilmemesi konkordatonun feshi talebini haklı kılmayacak ve buna dayalı fesih istemleri de reddedilir.

---

¹¹³ Akil, s. 245; Kuru (2013), s. 1527; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 658; Yıldırım, Deren-Yıldırım, s. 649.

¹¹⁴ Buruloğlu/Reyna, s. 178; Coşkun, s. 268.

¹¹⁵ bkz. III-A-1-a.

¹¹⁶ Söz konusu kararlar için bkz. III-A-1-a/27. dipnot.

¹¹⁷ Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 1997/4625, K: 1997/6973, T: 03.07.1997, Sinerji Mevzuat Bankası.

c. Kötü Niyetle Sakatlanmaya İlişkin Davranışlar/Vakıalar Konkordatonun Tasdikinden Önce veya Tasdiki Sırasında İleri Sürülmemiş Olmalıdır

Alacaklıların konkordatonun kötü niyetli davranışlar sebebiyle sakatlandığını konkordatonun tasdikinden önce veya tasdiki sırasında ileri sürmemiş olmaları gerekmektedir¹¹⁸. Zira tasdikten önce gerçekleşmiş, ortaya çıkmış ve tasdik kararının kesinleşmesine engel teşkil eden davranışlar, söz konusu kararının verilmesi veya kesinleştirilmesi sürecinde incelenecek hususlardır¹¹⁹. Alacaklı, konkordatonun yapıldığı sırada hileli hareketi bilmekle birlikte bunu konkordatonun tasdiki duruşmasında itiraz yolu ile ileri sürmemişse ya da söz konusu vakıalar ileri sürülmüş olmakla birlikte bu iddialar reddedilmişse, alacaklı bu hileye dayanarak konkordatonun feshini talep edememektedir¹²⁰. Ancak kusurları olmaksızın konkordato mühleti içinde veya en geç tasdik aşamasında alacaklıların ileri süremediği vakıaların fesih sebebi olarak kabul edilmesi mümkündür¹²¹.

2. Yargılama Usulü

Konkordatonun kısmen feshinde de anlatıldığı üzere konkordatonun feshi davaları, kısmen fesih istemli de olsa tamamen fesih istemli de olsa zorunlu olarak arabuluculuğa tabi değildir¹²². Kısmen fesihden farklı olarak bu bölümde ifade edilmesi gereken husus ise, konkordatonun tamamen feshi davasının temel nedeninin konkordato projesinin borçlunun dürüstlük kuralına aykırı davranışlarıyla tasdikinin sağlanması ve konkordatonun da bu kötü niyetli davranışlarla sakatlanmasıdır. Bu noktada borçluya söz konusu davranışları sonucunda parasal bir

¹¹⁸ Aydemir, s. 104; Buruloğlu/Reyna, s. 179; Kale (2017), s. 86; Muşul, s. 534; Özkan, s. 199; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 658; Postacıoğlu, s. 136; Yardımcı, s. 915.

¹¹⁹ Eroğlu, s. 311.

¹²⁰ Akil, s. 246; Postacıoğlu, s. 136. Aynı yönde bkz. "Konkordatonun feshi, tasdik kararından evvelki sebeplere dayandırılmıştır. Tasdik edilen konkordatonun feshi, ancak tasdik kararından sonraki sebep ve hadiselere dayanılarak istenebilir. İİK'nin 299'uncu maddesine göre, itiraz etmemiş alacaklıların tasdik kararını temyiz hakları olmadığına göre, tasdikten evvelki sebeplerle fesih istemeye hakları olmadığı kabulü gerekir. ..." bkz. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi, E: 1976/9993, K: 1976/12467, T: 09.12.1976. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, E: 1977/1308, K: 1979/1358, T: 14.11.1979, LegalBank Elektronik Hukuk Bankası.

¹²¹ Kale (2018), s. 266; Kuru (2013), s. 1528; Saraç, s. 74.

¹²² bkz. III-A-2.

külfet yüklenmemiş, konkordatonun tamamen feshi öngörülmüştür. Bu sayede alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesi de korunmaya çalışılmıştır¹²³. Öyle ki tamamen fesih sonrası iflâs kararı verilmesine ilişkin düzenlemeler ile kendi menfaatini dikkate alarak icra takibinde bulunmayan alacaklı dahi korunmuştur¹²⁴. Bu hususlar da kamunun güvenini tekrar tesis etme ve menfaatini korumaya yönelik önlemler olarak göz önünde bulundurulmalıdır.

İcra ve İflâs Kanunu m.308/f uyarınca alacaklı konkordatonun feshini tasdik kararını veren asliye ticaret mahkemesinden ister. Bu hükme göre iflâsa tabi olan borçlu için görevli ve yetkili mahkeme, borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yerdeki, iflâsa tabi olmayan borçlu için ise yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesidir (İİK m.154/III, İİK m.285/III).

Asliye ticaret mahkemesi, konkordatonun feshi davasını duruşmalı ve basit yargılama usulünce, heyet hâlinde incelemektedir¹²⁵. Borçlunun duruşmaya mazereti olmaksızın gelmemesi durumunda bu tutumu borçlunun dürüst olmadığına yönelik bir karine kabul edilmekte ve dosya kapsamında alacaklının ileri sürdüğü vakıa ve deliller de değerlendirilerek konkordatonun bütün alacaklılar bakımından feshine karar verilmektedir¹²⁶. Bu tutum kanaatimizce yerindedir, zira konkordatonun borçlusunu olan kimsenin tarafların üzerinde anlaştığı bir proje kapsamında dahi ödeme yapmamasının, borcuna aykırı davranmanın sonuçlarını kabul etmesi gerekmektedir. Borçlu tarafın duruşmaya mazeretsiz olarak gelmemesi hâlinde, eğer alacaklı davaya devam etmek istemezse HMK m.150 hükmü yine geçerlidir ancak alacaklının lehine bir karine söz konusu iken davaya devam etmek istememesi de alacaklıdan beklenen bir davranış değildir.

Konkordatonun tamamen feshini tasdik duruşmasında itirazda bulunup bulunmadığına, alacaklılar toplantısında kabul oyu verip vermediğine bakılmaksızın tüm alacaklılar talep edebilmektedir. Bununla birlikte rehinli alacaklıların,

---

¹²³ Ermenek/Azaklı Arslan, s. 185.

¹²⁴ Ermenek/Azaklı Arslan, s. 185.

¹²⁵ bkz. III-A-2.

¹²⁶ Buruloğlu/Reyna, s. 179; Coşkun, s. 269.

alacakları kabul edilmiş imtiyazlı alacaklıların ve bir malın aynından doğan kamu alacaklılarının bu davayı açmada hukukî yararları olmadığı kabul edilmektedir, zira bu kimselerin konkordatodan etkilenmemiştir¹²⁷.

Konkordatonun feshi davasında ispat yükü ise konkordatonun kötü niyetle sakatlandığını iddia eden davacı alacaklıdır, davacı kötü niyetli eylemleri tannık dahil her türlü delille ispatlayabilmektedir¹²⁸. Kanaatimizce konkordatonun tüm alacaklılar bakımından feshi kamu düzenini ilgilendiren bir dava niteliğinde olması dikkate alındığında ise yapılan yargılamada re'sen araştırma ilkesi geçerlidir, bu sebeple taraflarca ileri sürülmeyen deliller de mahkemece re'sen incelenir. Dolayısıyla kısmen fesihle olduğu gibi tamamen fesihle vakıalara yönelik kesin delil aranması isabetli değildir¹²⁹.

Asliye ticaret mahkemesinin fesih talebi hakkındaki kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf kanun yoluna, bölge adliye mahkemesinin kararına karşı ise bu kararın tebliğinden itibaren on gün içinde temyiz kanun yoluna başvurulabilmektedir (İİK m.308/f,III). Konkordatonun tamamen feshi kararı kesinleştiğinde, bu durum İİK m.288 uyarınca ilan edilmekte ve ilgili yerlere bildirilmektedir, kısmen fesihle ise ilan şartı bulunmamaktadır¹³⁰.

3. Yargılama Giderleri

Konkordatonun tamamen feshi davası maktu harca tabi olup vekalet ücreti de buna göre takdir edilmektedir¹³¹. Her ne kadar kanaatimizce konkordatonun kısmen feshinde dava ile ulaşılmak istenen amaç itibariyle nispi harçlandırma

¹²⁷ Eroğlu, s. 312; Kuru (2013), s. 1528; Postacıoğlu, s. 135; Uyar, s. 153.

¹²⁸ Akil, s. 248; Coşkun, s. 269; Saraç, s. 74.

¹²⁹ Coşkun, s. 269; Kale (2018), s. 253; Saraç, s. 74.

¹³⁰ Aydemir, s. 102; Buruloğlu/Reyna, s. 173, 182; Görgün/Börü/Kodakoğlu, s. 658; Karşlı, s. 857; Kuru, Baki/Aydın, Burak (2021) İSTİNAF Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 519; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 646; Yıldırım/Deren-Yıldırım, s. 649.

¹³¹ Altay/Eskiocak, s. 418; Buruloğlu/Reyna, s. 179; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 653; Yargıtay 13. Hukuk Dairesi, E: 2018/1499, K: 2019/9108, T: 30.09.2019, Sinerji Mevzuat Bankası.

yapılmasının daha doğru olacağı düşünülse de tamamen feshinde maktu harca hükmedilmesi doğru kabul edilmektedir¹³².

4. Zamanaşımı

Konkordatonun tamamen feshi davasında zamanaşımına ilişkin açıklamalar yapılırken, fesih isteminin gerekçesinin “*konkordatonun kötü niyetle sakatlanması*” olduğuna dikkat edilmelidir. Zira bu durumda açık bir borca aykırılığın varlığı göze çarpmaktadır. Bu husus çerçevesinde konkordatonun tamamen feshi davasının genel hükümler itibariyle yine on yıllık genel zamanaşımı süresine tabi olduğu ifade edilmelidir¹³³. Bu süre tasdik kararının kesinleşerek ilanımdan itibaren başlamaktadır¹³⁴. Zira konkordato tasdik kararı ile bağlayıcı hâle geleceğinden ödeme planları da bu tarih esas alınarak uygulanmalıdır.

5. Sonuçları

Davacının fesih isteminin haklı olduğunun mahkemece tespit edilmesi durumunda konkordatonun tüm alacaklılar bakımından feshine karar verilmektedir. Bu durumda konkordato projesi çerçevesinde yapılan ödeme planları ve taahhütler tamamen ortadan kalkmaktadır ve konkordato geçmişe etkili¹³⁵ olarak sona erdirilmektedir¹³⁶. Fesih öncesi gerçekleştirilen ödemeler için ise geri verme zorunluluğu bulunmamaktadır ve bu ödemeler alacağın tümünden mahsup edilmektedir¹³⁷.

Konkordatonun tamamen feshi kararı ile konkordato bütün alacaklılar bakımından feshedilmiş sayılacağından her alacaklı alacağının tamamı için borç-

¹³² Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 1998/7356, K: 1999/223, T: 28.01.1999; Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, E: 2018/1499, K: 2019/9108, T: 30.09.2019, Sinerji Mevzuat Bankası.

¹³³ bkz. III-A-4.

¹³⁴ **Bilgen**, s. 349; **Buruloğlu/Reyna**, s. 179; **Kuru** (2013), s. 1528; **Öztek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri**, s. 662; **Sarısözen**, s. 574; **Uyar**, s. 154.

¹³⁵ Bu noktada “*geçmişe etkili fesih*” ifadesinin hukukî açıdan yanlış bir kullanım olacağından da tekrar ifade edilmesinde fayda görülmektedir.

¹³⁶ **Akil**, s. 247; **Bilgen**, s. 348; **Yıldırım, Deren-Yıldırım**, s. 648.

¹³⁷ **Eroğlu**, s. 315; **Yıldırım, Deren-Yıldırım**, s. 649.

luya karşı icra veya iflâs takibi yapabilmektedir¹³⁸. Bu durumda mühletten önce var olan takipler konkordatonun tasdiki ile düşmediğinden konkordatonun feshinden sonra bu takiplere devam edilebilmektedir¹³⁹.

Konkordatonun tamamen feshi kararıyla birlikte mahkeme, borçlunun tüm mal varlığına teminatsız olarak ihtiyati haciz koymaktadır, bu karar İİK m.264 uyarınca da tamamlayıcı merasim yerine geçmektedir¹⁴⁰.

Konkordatonun tamamen feshi hâlinde, borçlunun iflâsa tabi olması ve doğrudan doğruya iflâs sebeplerinin varlığı hâlinde konkordatonun feshi ile borçlu hakkında iflâsın açılmasına da karar verilmektedir¹⁴¹. Her ne kadar Kanun'da konkordatonun tamamen feshi, İİK m.177'de yer alan doğrudan doğruya iflâs sebepleri arasında sayılmasa da feshe ilişkin 308/f-III maddesinin İİK m.308'e yaptığı atıf ile tamamen feshe ilişkin olarak 308. madde hükmü uygulanmaktadır. İİK m.308'de ise doğrudan doğruya iflâs sebeplerinden birinin varlığı hâlinde borçlunun iflâsına karar verileceği öngörülmüştür. Bu noktada İİK m.177'de 7101 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik sonucunda konkordatonun feshi tek başına iflâs için yeterli değildir. Mahkeme ancak borçlu hakkında bir doğrudan doğruya iflâs sebebi varsa borçlunun iflâsına karar verebilmektedir. Oysa kötü niyetle sakatlanmış bir konkordatoda, borçlunun iflâsına karar vermek için başka bir iflâs sebebi aranması isabetli değildir, bu noktada konkordatonun tamamen feshi başlı başına bir iflâs sebebi olarak kabul edilmelidir¹⁴². Böylece konkordatonun feshi kararı ile ayrıca borçlunun re'sen iflâsına da karar verilebilmekte ve konkordatoya dahil alacaklılar borçludan tahsil edemedikleri alacaklarının tamamını iflâs masasına iflâs alacağı olarak kaydettirebilmekte-

¹³⁸ Kale (2018), s. 267; Muşul, s. 534; Postacıoğlu, s. 136; Sarısözen, s. 570.

¹³⁹ Akil, s. 247; Bilgen, s. 348; Kuru (2013), s. 1529; Sarısözen, s. 570; Uyar, s. 153.

¹⁴⁰ Aydemir, s. 105; Buruloğlu/Reyna, s. 181.

¹⁴¹ Atalı/Ermenek/Erdoğan, s. 702; Buruloğlu/Reyna, s. 182; Eroğlu, s. 316; Kale (2017), s. 90; Muşul, s. 534; Yıldırım, Deren-Yıldırım, s. 649.

¹⁴² Akyol Aslan, Leyla (2019) "7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Adi Konkordatoda Borçlunun Doğrudan Doğruya İflasına Karar Verilebilecek Haller", Medenî Usûl ve İcra - İflâs Hukuku Dergisi, C: 15, S: 42, s. 98; Aksi yönde bkz. Sarısözen, s. 573; Özbek/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 663.

dir¹⁴³. Zira bu hâlde konkordatoyu var eden iyi niyet ve dürüstlük ortadan kalkmış, konkordatonun başarıya ulaşma imkânı kalmamıştır ve sürecin devamında da hukukî yarar sağlanamaz durumdadır¹⁴⁴. Ayrıca tekrar belirtmek gerekir ki, kanaatimizce, iflâsın istenmesi için konkordatonun tamamen feshinde de kararının kesinleşmesine gerek bulunmamaktadır¹⁴⁵.

İflâs içi konkordatonun tamamen feshedilmesi durumunda ise iflâs hâlinin kendiliğinden geri geldiği ve müflis borçlu hakkındaki iflâs tasfiyesine kalınan yerden devam edileceği, aksi yönde bir görüşün¹⁴⁶ gerek zaman gerekse emek yönünden usûl ekonomisine aykırı olacağı kabul edilmektedir¹⁴⁷.

Konkordatonun feshi ile Türk parasına çevrilmiş yabancı para alacağı tekrar yabancı para alacağına dönüşmekte, alacaklı da alacağını yabancı para cinsinden talep edebilmektedir ancak takip esnasında alacak miktarı Türk Lirası üzerinden (İİK m.58/II,3) hesaplanmaktadır¹⁴⁸. Konkordatonun feshinden sonra borçlunun iflâsına karar verilmişse, bu durumda yabancı para alacaklısı alacağını iflâsın açıldığı tarihteki kur üzerinden hesaplanarak ülke parasına çevrilir ve alacaklı borçludan bu miktarı talep edebilir¹⁴⁹.

Konkordatonun tüm alacaklılar bakımından feshi durumunda alacaklılar müşterek borçlu ve kefillere karşı alacaklarının tamamı bakımından takip yapabilmektedirler, zira konkordatonun tüm alacaklılar bakımından feshi ile İİK m.303'ün konkordato üzerindeki etkisinin kalkacağı kabul edilmektedir¹⁵⁰.

¹⁴³ Arslan/Yılmaz/Taşpınar Ayvaz ve diğerleri, s. 592; Altay/Eskiocak, s. 419, 420; Coşkun, s. 271; Pekcanitez/Erdönmez, s. 149; Uyar, s. 154.

¹⁴⁴ Börü, s. 525.

¹⁴⁵ Aynı yönde bkz. Buruloğlu/Reyna, s. 184; Postacioğlu, s. 137.

¹⁴⁶ bkz. Önen, s. 96.

¹⁴⁷ Kuru (2013), s. 1541.

¹⁴⁸ Akil, s. 247; Kale (2017), s. 90; Pekcanitez/Erdönmez, s. 150; Sarısözen, s. 570; Uyar, s. 154.

¹⁴⁹ Kale (2017), s. 91.

¹⁵⁰ Akil, s. 251; Altay/Eskiocak, s. 420; Kale (2017), s. 89; Öztekin/Budak/Tunç Yücel ve diğerleri, s. 666; Sarısözen, s. 570.

Kanun koyucu kısmi fesihle alacaklının konkordato ile edinmiş olduğu haklarını muhafaza edeceğini düzenlemişken, konkordatonun tamamen feshi için böyle bir durum öngörmemiştir. Fesihle alacaklıların konumu konkordato-dan önceki hale döndüğünden, alacaklıların konkordato ile edindikleri hakları, fesih sonrasında muhafaza etmeleri hukuken mümkün değildir. Öğretide de bu hususta görüş birliği mevcuttur¹⁵¹.

Konkordatonun tamamen feshine karar verilmesinin ardından borçlunun yeniden konkordato talep etmesi hâlinde, bu talebin reddedileceği ifade edilmektedir, zira dürüst olmayan bir borçlunun tekrar konkordato talebinde bulunarak geçici mühletin sonuçlarından yararlanmaya çalışması hakkın kötüye kullanılması anlamına gelmektedir¹⁵². Kanaatimizce bu görüş isabetli olmakla birlikte konkordatoya başvuran borçlunun daha önceki konkordato tecrübesinin hangi koşullar altında ve ne zaman gerçekleştiği, bu süreçten sonra borçlunun ödeyip ödeyemediği değerlendirilmeksizin salt kötü niyetle sakatlanmış, başarısız bir konkordato geçmişine bakılarak konkordato talebinin reddi doğru görülmemektedir.

SONUÇ

Konkordato, İcra ve İflas Kanunu'nda açıkça belirtilmese de dürüst borçluları, içinde buldukları ekonomik ve malî durumdan kurtarmak amacıyla hukuk sistemimize dahil edilen bir kurumdur. Konkordato ile borçlu, ödemelerini belirli şartlara bağlı olacak şekilde gerçekleştirerek borçlarından kurtulmaktadır. Fakat borçlunun kendisine tanınan bu imkân, kötüye kullanması durumunda borçlunun elinden alınır. Bu durum, kanunun ifadesiyle konkordatonun feshedilmesidir. Konkordatonun feshinden anlaşılması gereken, konkordatonun geçmişe etkili şekilde ortadan kaldırılması, başka deyişle iptalidir. Çalışmamızda da uygulamada sıkça karşımıza çıkmasa da konkordatonun feshi davaları açıklanmaya çalışılmıştır.

¹⁵¹ **Buruloğlu/Reyna**, s. 184; **Kale** (2018), s. 267.

¹⁵² **Akil**, s. 248; **Coşkun**, s. 271; **Pekcanitez/Erdönmez**, s. 150; **Sarısözen**, s. 574.

Konkordato borçlusunun alacaklılarına konkordato şartlarına uygun şekilde tam ve gereği gibi ödeme yapmaması durumunda her bir alacaklı İİK m.308/e uyarınca kendisi bakımından konkordatonun ortadan kaldırılmasını talep edebileceği gibi her alacaklı konkordatonun kötü niyetle sakat olduğunu ileri sürerek İİK m.308/f uyarınca konkordatonun tamamen ortadan kaldırılmasını talep edebilmektedir.

Konkordatonun kısmen ve tamamen feshinin hüküm ve şartları genel anlamda farklı olsa da kanunda açıkça düzenlenmeyen hususlarda alacaklı ile borçlu arasında bir dengenin kurulması gerektiği hiçbir zaman unutulmamalı ve durumun gereklerine göre bir sonuca varılmalıdır. Konkordatonun kısmen feshi ile tamamen feshinin farkları açısından dikkat edilmesi gereken asıl husus ise korunan menfaatler dikkate alındığında, tamamen feshin kamu düzeni ilgilendirmesidir.

KAYNAKÇA

- Akil Cenk** (2019) Sorularla Adi Konkordato, 1. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Akyol Aslan, Leyla** (2019) “7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Adi Konkordatoda Borçlunun Doğrudan Doğruya İflasına Karar Verilebilecek Haller”, *Medenî Usûl ve İcra - İflâs Hukuku Dergisi*, C: 15, S: 42, s. 41-104.
- Alangoya, Yavuz/Yıldırım, M. Kâmil/Deren Yıldırım, Nevhis** (2006) *Medenî Usul Hukuku Esasları*, 6. Baskı, İstanbul, Alkım Yayınevi.
- Altay, Sümer/Eskiocak, Ali** (2019) *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku*, 5. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık.
- Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema/Hanağası, Emel** (2021) *İcra ve İflâs Hukuku*, 7. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Atalı, Murat/Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin** (2022) *İcra ve İflâs Hukuku*, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Aydemir, Efrail** (2019) *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma*, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Bilgen, Mahmut** (2020) *Konkordato İflas ve Yargılama Usûlü*, 3. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Börü, Levent** (2020) “Borçlunun Mali Durumunun İyileşme Ümidi Olmadığının Açıkça Anlaşılması Durumunda Konkordato Mühleti Kaldırılarak İflasına Karar Verilmesi Gerektiğine İlişkin İsviçre Federal Temyiz Mahkemesi Kararı Üzerine Bazı Değerlendirmeler”, *Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Dergisi*, C: 16, S: 46, s. 515-532.
- Budak, A. Cem/Karaaslan, Varol** (2020) *Medenî Usûl Hukuku*, 4. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Buruloğlu, Enver/Reyna, Yuda** (1968) *Konkordato Hukuku ve Tatbikat*, 1. Baskı, İstanbul, Yörük Matbaası.
- Candeğer, Hilal Pınar** (2003) “İcra ve İflas Kanunundaki Değişikliklerle Konkordato Hukuku”, *Bursa Barosu Dergisi*, C: 27, S: 73, s. 62-76.
- Coşkun, Mahmut** (2019) *Konkordato ve İflas Hukuku*, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Çukacı, Yusuf Cahit** (2019) *Konkordato*, 1. Baskı, Bursa, Ekin Yayınevi.
- Doğan, Emsalgül** (2020) *Konkordatonun Tasdiki Yargılaması*, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık.
- Işıktaç, Muhip Şeyda** (2018) “Konkordato”, *İstanbul Barosu Dergisi*, C: 92, S: 3, s. 15-34.

- Eren, Fikret** (2018) Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 23. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık.
- Ermeneek, İbrahim/Azaklı Arslan, Betül** (2018) “İcra ve İflas Hukuku Açısından Ticarî Davalarda Arabuluculuğa Başvuru Zorunluluğu (TTK m.5/A)”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Y: 33, S: 148, s. 136-197.
- Eroğlu, Orhan** (2021) Uygulamada Konkordato, 4. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Görgün, L. Şanal/Börü, Levent/Kodakoğlu, Mehmet** (2022) İcra ve İflâs Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Kale, Serdar** (2017) Sorularla Konkordato (İflas Dışı ve İflas İçı Adi Konkordato), 1. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Kale, Serdar** (2018), “7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 5, S: 1, s. 213-269.
- Kaman, Münir** (2021) Konkordatonun Hüküm ve Sonuçları, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Karabel, E. Gökçe** (2020) “Konkordato Mühletinin Kaldırılması Kararı Verilirken Uygulanacak Usul”: Budak, Ali Cem/Karaaslan, Varol (Editörler), İlamat Torbası, 1. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi.
- Karslı, Abdurrahim** (2022) İcra ve İflas Hukuku, 4. Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi.
- Kodakoğlu, Mehmet** (2022) “Konkordato Taleplerinde Görevli Mahkeme Kavramı ve İş Dağılımı Sorunu”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C: 26, S: 2, s. 73-122.
- Kuru, Baki/Aydın, Burak** (2021) Medenî Usul Hukuku El Kitabı Cilt II, 2. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Kuru, Baki/Aydın, Burak** (2021) İSTİNAF Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Kuru, Baki** (2013) İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Kuru, Baki** (1992) İflas ve Konkordato Hukuku, 3. Tıpkı Basım, İstanbul, Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Muşul, Timuçin** (2019) İflas ve Konkordato Hukuku - Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırma, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Oğuzman, M. Kemal/Barlas, Nami** (2015) Medenî Hukuk, 21. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

- Önen, Ergun** (1976) “İflastan Sonra Konkordato”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C: 8, S: 3, s. 77-100.
- Özbek, Mustafa Serdar** (2012) “İflâs Davasının Hukukî Mahiyeti”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 61, S: 1, s. 207-274.
- Özkan, Hasan** (2014) Konkordato - Seri 14 (Madde 258 - 309/ü) Açıklamalı - İçtihatlı İcra ve İflas Davaları ve Tatbikatı, 1. Baskı, İstanbul, Legal Yayıncılık.
- Öztek, Selçuk/Budak, Ali Cem/Tunç Yücel, Müjgan/Kale, Serdar/Yeşilova Bilgehan** (2019) Yeni Konkordato Hukuku, 2. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- Pekcanitez, Hakan/Erdönmez, Güray** (2018) “7101 Sayılı Kanunla Yürürlüğe Giren Konkordato Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, Bankacılar Dergisi, S: 105, s. 108-156.
- Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Sungurtekin Özkan, Meral/Özekes, Muhammet** (2021) İcra ve İflas Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık.
- Postacıoğlu, İlhan E.** (1965) Konkordato, 2. Baskı, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Saraç, Şükrü** (2019) “7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato”, <<http://web2.e-baro.web.tr>>, s.e.t. 07.09.2022.
- Sarısözen, M. Serhat** (2021) Konkordato, 5. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Tahiroğlu, Fatih** (2021) Medeni Usul Hukukunda Re’sen Araştırma İlkesi, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Tanrıver, Süha** (2001) “Konkordato Prosedürünün Islahı ile İlgili Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 50, S: 3, s. 1-9.
- Tanrıver, Süha/Deynekli, Adnan** (1996) Konkordatonun Tasdiki, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Tanrıver, Süha** (2009) “İflâs Dışı Adi Konkordatoya İlişkin Güncel Sorunlar ve Bazı Değerlendirmeler”, Medeni Usul ve İcra-İflâs Hukukçuları Toplantısı-VIII, Abant 9-10 Ekim 2009, s. 255-280.
- Taşpınar Ayvaz, Sema** (2019) “Konkordatonun Tamamen Feshi”, 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, MİHBİR 16. Antalya Toplantısı/5-6 Ekim 2018, Ankara, s. 197-205.
- Taşpınar, Sema** (2003) “Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflas Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler”, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C: 22, S: 2, s. 49-92.
- Ulukapı, Ömer** (1998) Konkordatonun Feshi, 1. Baskı, Konya, Mimoza Yayıncılık.

- Ulukapı, Ömer** (2000) “Konkordatonun Sonuçları”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 8, S: 1-2, s. 9-61.
- Uyanık, Atilla** (2021) Konkordato, 2. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Uyar, Talih** (2019) Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi.
- Üstündağ, Saim** (1983) İflas Hukuku Dersleri, 2. Baskı, İstanbul, Formül Matbaası.
- Yardımcı, Taner Emre** (2021) “Konkordatonun Bağlayıcılığını Sonlandırmak Üzere Yapılan Başvurunun Hukuki Niteliği”, Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 16, S: 201-202, s. 903-925.
- Yıldırım, M. Kâmil/Deren-Yıldırım, Nevhis** (2021) İcra ve İflas Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Yıldız, Hasan** (2007) “İcra ve İflas Suçları”, (Yüksek Lisans), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yılmaz, Ejder** (2013) Öğrenciler İçin Hukuk Sözlüğü, 6. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları.
- Yürekli, C. Ali** (2019) “Hukukumuzda Yeni Gündem: Konkordato Kurumu”, Bursa Barosu Dergisi, C: 43, S: 107, s. 112-122.

Elektronik Kaynaklar

Sinerji Mevzuat Bankası, s.e.t. 07.09.2022.

LegalBank Elektronik Hukuk Bankası, s.e.t. 07.09.2022.

“Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı”, <http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic>, s.e.t. 07.09.2022.